

వృత్తి దిన ము వ్ర క టిం ప ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } ఐదవ పట్టణము 1928-వ సం॥ మార్చి నెల 27-వ తేది మంగళవారము } No. 300
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ విభవనామనందర చైత్రమాస శుద్ధ షష్ఠి. } సంచిక 300

ఆమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారికే వేలవేల
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మాన్యును, వాయు పోట్ల
కాపును, పార్శ్వపునోవ్వుల కారదోలును,
బొట్ల బోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే బెమట పట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నోవ్వులకు నంజీవివంతిది.
పంచభావ చీటి చూచి కొన్ని
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-3 0-10-0
డబ్బా 1-3 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.
249, ప్రెసిడెంట్ రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

ది ఈ స్టు ఇం డి యా మా చ్ కం వె నీ, లి మి టెడ్.

[1913 వ సం॥పు (VII వ) ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారము కూర్చబడినది.]

4567

రిజిస్టరుడు ఆఫీసు : "పార్కు-హౌసు", గ్రాండుట్రంకు రోడ్డు, రాజమహేంద్రవరము

వలయువారికి ఈ కంపెనీ తాలుకు ప్రాస్పెక్టుసును
(Prospectus), దరఖాస్తు ఫారమును
(Application Form), మా రిజిస్టరుడు
ఆఫీసునుండి పంపబడును

ది జనరల్ అస్సూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మిరు)
THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.
ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్లా యింతివరకు యెక్కువ భీమా యువ్యగలిగిన దిదియే.
1926 సంవత్సరములో పాలసీల మొత్తం రు 1,30,00,000
వెయ్యిలక్షిక రు 22-8-0 సంవత్సర జీవాయము 7,00,000
1927 సం॥లో వ్యాపారము రు 8,60,000
మీరు భీమా చేయుట కనుక మైనదియు, ఉన్నత సాన మాత్రమించిన దిదియే.
ఇండియా, బర్మా సిల్హాను దంతటను ఏతెన్నీలు ప్రాచీను స్థాపించితిమి.
V. Rama Rao, B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts, Tuni or
M. Madhava Rao, B. A., Chief Agent. Bellary or
J. S. Reddy, Chief Agent for Cuddapah and Anantapur Dts, Tadpathri.

రాజమోహన హేరాయ్య
శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె
తలనోవ్వు, మాడుపోటు, చుండు,
అకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట,
శిరోవడిమి, మెదలగువాటిని హరించి
మెదడుకు చల్లదనమును, బుద్ధికి చలనా
న, గలిగించి వెంట్రుకలను స్వల్పపరిని
వృద్ధిచేసిందించును. 3 నీసా రు 1-0-0
8 నీసాలు రు 2-10-0
8351
కె. కె. పి. అంధుకో. ఆయుర్వేద మహాశంకర దేవీ, (వెల్లూరు జిల్లా)

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

కొన్ని ప్రశ్నలు

బట్టల యంత్రకాలలో ఆధికముగ పంపిణీ కలవాడును విదేశవస్త్ర బహిష్కరణమునకు యాయంత్రకాలలవారు గూడ ఆధికముగా తోడ్పడవలెనని కోరువాడునగు నొక విశ్రాంతి ప్రశ్నలను నాకు పంపెను. ఆ ప్రశ్నలను నాచిట్టప్రాయముల నీదిగువను వివరించితిని.

1. "ధరలను నిరపరచుట కారాగమేమి? అన్నియంత్రకాలలను ఒకరికి రేయించుట. కొన్ని గించియును, కొన్ని చెడ్డవియునుగూడ నున్నవి. కొన్నిటికి నైజింగును కొన్నిటికి రిజయను హెచ్చుగా నుండును. ఈ తరహా దూస్థానమునందలి యంత్రకాలల వారికంటె బొంబాయివానికి తిమ్మవలూరి మే వచ్చుచున్నది. ఇట్టి భేదము లేనియొకటవు.

ఉ—బహిష్కరణమునకు పూనుకొనవలెనను దృఢపంక్తి మున్నచో ఆవికాళములు సులభముగా నెలభించును. అలసభావమునందలగలిగిన నేగాని విల్లులవారు యేమియును చేయజాలరు. వారు లోముపైనే దృష్టి పెట్టుకొని గూడదు. బాతీయదృక్పథమునందే దీక్షతో పనిచేయులెను. ఇందులకు పూనుకొనవలసిన విల్లుల యజమానులందఱును కలసి ఆలోచించి ఒక సమానముగ యేర్పాటు గావించుకొనవలెను. అటుపిమ్మట ధరలను ఏకరీతిగా నిరపరచవలెను. అందులన వారిలో కొందరికైన నిపుడు వచ్చుచున్న లాభములో చాలభాగము తగ్గిపోవలసియే వచ్చును. వారికి నిజముగ నీ దేశభక్తి దృఢముగా నుండినచో ఆధికలాభము వచ్చుచున్న యంత్రకాలలవారు కొద్దిలాభము వచ్చుచున్న వారికి తోడ్పడవలెను. నామనములో నున్న విధానము ప్రకారము యే యంత్రకాలకును నష్టముకలుగదు గాని దేనికిని ఆత్మధికమగు లాభము మిగులదు.

2. ఖద్దరబట్టలను నేయకండుటకు విల్లుల యజమానులలో కొందరు మాత్రమే అంగీకరించెనను. రిక్కినవారి మాట యెటుల? ఖద్దరుకు మీ పరిక్షయేమి?

ఉ. ఇది శేషము మాట నిజకడపైననే ఆధారపడదని నది. ప్రజలలో చాలమంది ఖద్దరును కట్టుచున్నారు. ఇప్పుడు మంచి యంత్రకాల లభించువానిలోగూడ ముతక రకము విల్లుల బట్టలనునేసి ఖద్దరును పేడతో వానిని విక్రయించుచున్నారని చెప్పుకొనినవినినందులకు నాకు చాల బహుమానముగా నున్నది. విల్లులవారికిని ఖద్దరు సంఘములకును యేర్పాటు ఇరిగినచో ఒకపద్ధతి శేర్మరులు దుర్బలముకాదు. యుద్ధపయములలో బట్టలనేత్రపై దొరతనమువారు పరిశీలనము శేర్మరులు తిరుచుగా జరుగుచునే యుండును. స్వరాజ్యసంరంధము గూడ యుద్ధమేగాని ఆయుధములు హింసతో కూడినవి. సత్కార్యవాదమును అహింసతోగూడినది. మనము బలవంతము లేకుండ నిత్యములనే బహిష్కరణములను కొనసాగింప గలిగినచో నది మన అహింసాతత్వమునకు ముఖ్యమగు బహిరంగపరిక్షయే యగును.

3. లాభములను నిరపరచుట యెటుల? ప్రతిధరలను చాల తరుచుగా హెచ్చుచు తగ్గుచునుండునని మీకుగూడ తెలిసియే యున్నది.

ఉ.—ఇటులనుటవలన ప్రతివ్యాపారమును మనము పరిశీలించజాలమని యొప్పుకొనుటయే యగును. దేశభక్తితోగూడిన యీ ప్రయత్నమునందు పెద్దపెద్దయంత్రకాలలవారందఱును కలసి పూనుకొనినచో వారు ప్రతివిక్రయమును పరిశీలించగలుగుదురు. మనము స్వార్థపరత్వమువలనను ఆలోచనలేకుండను అవివేకమువలనను మన ప్రతిని ఆమెరికాకు పంపుచుండుటవలననే ప్రతిధరలను నిర్ణయించుట కధికారము ఆమెరికావారికి లభించినది. మనము విదేశవస్త్ర బహిష్కరణమునకు పూనుకొనినచో ప్రతిధరల మున్నగు పెక్కు విషయములను పరిశీలించవలసియే యుండును. లేనిచో బహిష్కరణము పూర్తిగా కొనసాగదు. నిజముగ బాతీయభావము మనలో పెరిగిన యెడలను మన యుండును మన బాతీయందును మనకు సంపూర్ణ విశ్వాసముండిన యెడలను మనము బహిష్కరణమును కొనసాగింపక తప్పదు.

4. నిష్కాపట్టము దీక్ష పరస్పరవిశ్వాసము మున్నగు వానినే మీ రధికముగా నమ్మినయెడల మీకు ఆకాభంగము కలుగుట నిశ్చయము.

ఉ—నాచేతిలో ఖద్దములేను. ఎవరైన నాకొక ఖద్దము నిచ్చెదమనిననుగూడ నేను దానిని స్వీకరింపను. కావున నేను నిష్కాపట్టములపైనే ఆధారపడక తప్పదు. అందులన నా కారాభంగము కలుగుననుభవము నా కంతమాత్రము

నలేదు. నేను తొందరపడువాడనుగాను. దేశీయులలో నీ నుగుణములు నేను తక్కువగానున్నచో నవి స్పృహకునుగరకును వేచి యుండెదను. ఈ నుగుణములు వృద్ధిచేసిందని నే గాని ననకు న్యరాజ్యము లభింపదు. దౌర్జన్యము మోసము మున్నగు దుష్టాచారముల మనలో హెచ్చుమండి కలవడవలెననిన చాలకాలము మనము కృషిచేయవలసి యుండునుగాని సత్యము అహింస మున్నగు నుగుణములకొరకు దీర్ఘకాలము ప్రయత్నింప నవసరముండదు.

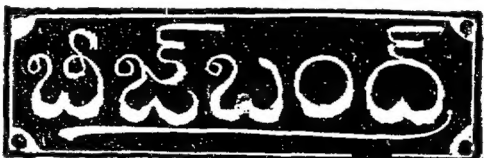
5. (1) బహిష్కరణమునకు పూనుకొనిన విల్లులవారి పట్టివలె విదేశీయులను నా ముట్టలను నుపయోగింపగూడదు. (2) విదేశీ కంపెనీలలో భీమా చేయించుకొనగూడదు. (3) విదేశీ బట్టలను తప్పించి వానిపైని న్యచేతము ప్రవేశింప ప్రజలను మోసపుచ్చుగూడదు.

1, 2 ముఖ్యమే. వానిని విల్లులవారు పెరచేర్చక తప్పదు గాని యిటుల విల్లులవారు బహిష్కరణమునకు కలసి పనిచేయుటకు యాభిలాషించుచునుండు కొంతము కష్టగుండెల 2 గ విను. మనము నేను పట్టుపట్టు భారతీయకంపెనీలలో భీమాచేయించుకొనవలెననియే నేను కోరెదనుగాని విదేశవస్త్రములను వాడుటవలననే మనోనర్థము కలుగుచున్నదిగాన మొదట వానిబహిష్కరణము పూర్తిచేసినచో తక్కినవినియు సులభముగానే కొనసాగగలవు.

(మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా, 22-3-28)

వైద్యురాలింట చోరి

ఆలవాదాగు, నాచ్చి 24:—దా! కమిషరీయట్టు కన్య శ్రీమైద్యురాల నూపరిం పెండెయిలుంటు చోరిజరిగెను. నగదు, నగలు మొత్తం రూ 10,000 దొంగిలించబడినది. పొరుగున నున్న చాకివారుని ఆరెస్తుచేరి. (ఆ. ప్రె.)

బీమ్ బండ్—నీరైపోయిన పిర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి జేరినది. స్వప్నముందుగాని మాత్రముతోగాని పిర్యము స్థితిత మగుచున్నయెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మొసంగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగుంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారకూఢము అనుభవించునట్లు చేసి పంతాన వంతులుగ జేయును. ఈ తత్వములకు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రల నీ! 1-కి 250-0. వి. పి. చార్జి వేరు

ఆర్యవైద్యాశ్రమం,
1159-1127 3, వైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

వాణీ జ్యోతిషాలయం, పెంటపాడు
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా
నలయువారు వారి జాతకచక్రముయొక్క సకలంగాని జననకాల ఘడియలుగాని వ్రాసిపంపించియెడల జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము, శరీరదౌర్బల్యము, ధనము, సోదర సోదరీలు మార్పు, భూమి, విద్య, సంతతి, శత్రువు, కర్మత్రము, ద్వితీయత్రము, భాగ్యము, పితృ, ఉద్యోగము, లాభము, వ్యయము మొదలగు యావత్తు సంకతులు వ్రాసి పంపించబడును. (1) జీవితము యావత్తును మహాదశ, అంతర్దశ, జరుగుచున్న మహాదశకు దశాఫలితములు వ్రాయవలెను, రూ 12. (2) జీవితము మహాదశా ఫలితములు జరుగుచున్న మహాదశలో అంతర్దశా ఫలితములు జరుగుచున్న అంతర్దశా ఫలితములు వ్రాయవలెను రూ 6. (3) జీవితము మహాదశా ఫలితములు జరుగుచున్న మహాదశకు అంతర్దశా ఫలితములు వ్రాయవలెను రూ 8. గోచారము నిత్యచర్య సర్వము రూ 1. వెంకట సుబ్బయ్యశాస్త్రి, 4895 వారణాసి శాపయ్య సిద్ధాంతిగారి కుమార్తె

పగుళ్లకు తెలము
వెల డబ్బీ 1-కి రూ 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0
ఆరికాళ్లు, అలచేరులు, ఛర్మముకూడకమువలన, శీతగాలివలన పగిలిపీరుకాయలయొక్క జీలపుట్టుటయు సంభవించును ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్లు మాని జీలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లను పిప్పియొగయముగను, స్వల్పక్రయము. ఆమె, తాంబూలం దీపో. మదరాసు తేక బాణాశాయి

ప్రభుత్వరములు మదరాసు శాసనసభ అనంతపురం-దత్తమండలములు

చెరువుగర్భములలో నూతులు

ప్రభుత్వశుకటన:—1926 ఫలితం మే నెలలో గాల్ స్థానిక స్వపరిపాలనామండలిగారి కోసగిన సన్యాసపత్రాన అనంతపురం జిల్లాబోర్డువారు చెరువుగర్భములలో త్రవ్వకమునాటి నీటినిగురించి చెప్పుకొనిరి. కొన్ని పట్టెలయందు అటువంటి నూతులనీరే యాధారముగాన పద్మతులకొంచెము మార్పులయొనవి కోరిరి. ఈ విషయము గురించి మదరాసు శాసనసభలో 1926 ఫలితం ఆగస్టు 28 తేదీన వీరి ఒక ప్రశ్నకూడ వేయబడినది.

ప్రభుత్వమువారి విషయమై రివిన్యూబోర్డువారి రిపోర్టును కోరిరి. ప్రభుత్వమువారివిషయమై యాలోచించి ఈ తరపుల బారీచేయువరకును ఆయా చెరువులలోనుండు నూతులను కప్పివేయవలసిన రివిన్యూబోర్డునకు తెలియజేసిరి. బోర్డువారు చీఫ్ ఇంజనీరుతో వాలోచించేసి యొకరివార్డును వ్రాసిపంపిరి.

చీఫ్ ఇంజనీరునకు చెరువుగర్భములలో నూతులు త్రవ్వట యిష్టములేదు. రివిన్యూబోర్డువారుకూడ అట్టిమార్పులయమే జూపుచు దత్తమండలములలో నిలుపైని అటువంటి నూతుల త్రవ్వకూడదని స్పష్టముగా యు తరపులు బారీచేయవలసినదిగా కోరుచు తమరిపోర్టులో వ్రాసిపంపిరి. బోర్డువారి క్రిందినూచనలుగావించిరి.

(1) చెరువుగర్భములలో వ్యవసాయమునకు, త్రాగుటకు నుపయోగమైన నూతులు చెరువులగర్భములందు త్రవ్వటమున నీయవలసినది. మామూలుగా పడియెండ్లనుంచిగాని యంతకు పెగానుంచిగాని తీయుచున్న బావులను ప్రభుత్వమువారు రామోడించియొంచవలెను. వ్యవసాయముకొరకేతీయబడిన బావులవలన చెరువులకేమియునష్టములేదని స్పష్టపడవలెను. అటువంటి బావులను దివిజనలు ఆఫీసర్లు రక్షించవలెను. కలెక్టరు దివిజనలు ఆఫీసర్లు రిపోర్టుపై స్పష్టమైన యు తరపులు ప్రతిగా)మునకు తాలూకాకు బారీచేయవలెను. బావులపంఖ్య, ఫలము, లోతు మొదలగు ఆంశము లా యు తరపులందే స్పష్టపరచవలెను. కలెక్టరు యు తరపులను బారీచేయకముందు ఎక్కియూటివు ఇంజనీరుగారి సలహా పొందవలెను. సాధ్యమయినంతవరకు చెరువుగట్టున కింతవరకును బావులుండవలెనని కలెక్టరు నియమించవలెను.

2. కొత్త బావులు:— రివిన్యూబోర్డువారి యనుమతి లేనిది కొత్త బావులు తీయకూడదు. అత్యవశ్యకమైన సమయములందు బోర్డువారు సాధారణముగా తాత్కాలికమగుబావులకు అనుమతి నొసంగెదరు.

3. తాత్కాలికములగు బావులు యీ క్రింది నిబంధనలకు లోబడె యుండవలెను.

ఎ. బావులకు గోడలు, చద్దాలు, కట్టుపని యేమి నుండకూడదు.

బి. ప్రతి బావియు తాత్కాలికముగనుండుట కెంతకాలము నిర్ణయమో అంతకాలమే యుండవలెను.

సి. గడువుదాటినవెంటనే వానిని పూర్తిగా కప్పివేయవలెను.

4. రివిన్యూబోర్డువారి నూచనలను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. బోర్డువారు బళ్ళారి, కర్నూలు, కడప, అనంతపురము జిల్లాల కలెక్టర్లకు యీ విషయమున తగిన యు తరపుల నీయవలెను.

మదరాసు ప్రభుత్వము-వార్తాపత్రికలు

మదరాసు ప్రభుత్వమువారి క్రిందిశుకటనగావించిరి:—
1926-27 సంవత్సరపు రాజధాని పరిపాలనరిపోర్టుయొక్క రెండవభాగములో 296 వ పేరా ప్రభుత్వమువారివృద్ధిలోనికి తేబడినది. జస్టిసువార్తాపత్రిక యధికారులు దానినిగురించి ప్రకటించిన యంశము నిజముకాదనుచున్నది. ఆపత్రికయొక్క ప్రచారము తగ్గుటలేదని వారివారము. 1927 ఫలితం జనవరినండి మార్చి నెలలమధ్య జస్టిసుపత్రికయొక్క ప్రచారము డ్విగుణి కృతిమైనదని ఆపత్రికయే చెప్పుచున్నది. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటన 1926 క్యాలండరు ఫలితమునకు సంబంధించినది నీ యు ను, జస్టిసు పత్రిక వ్రాసినట్లు 1926 సంవత్సరము ఆఖరునుంచి దాని ప్రచార మభివృద్ధిచెంది యుండవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారి వృద్ధిగొనుచున్నార.

ప్రభుత్వవారిపైని వార్తాపత్రికల సర్దుబాటులేమనమొదలైన విషయములగురించి కలహకారములగు ప్రకటనలు గావించుకుండుటకు నిశ్చయించిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

కుప్యస్యామిగారి విరాళము

సి. ఆర్. రెడ్డిగారి యుపన్యాసము

జే. కుప్యస్యామి చాదరిగారు గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ఆధ్వర్యమునగ నెన్నుకొనబడినది యతని నభినందించుటకు తెనాలి కెనిమిడి మైళ్లమార్గముననున్న తురుమెల్ల గ్రామమున ఒక మహా సభ గావింపబడినది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ యుపాధ్యక్షులు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు ఆధ్వర్యత వహించి యాక్రింది యుపన్యాసమును గావించిరి:—

మిత్రులారా!

నామిత్రుడగు కుప్యస్యామి చాదరిగారిని గౌరవించుటకు జరుపబడు యాసభకు నన్నధ్యక్షత వహింపుడని కోరినందులకు మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. నేను రెండుకారణములవలన నిచ్చటనున్నాను. ఏమన మొదటిది గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు భూమివిరాళము లొసగియుండుట, రెండవది నాచెలికాడగు కుప్యస్యామి చాదరిగారియెడల నాకుగల గౌరవమును జూపుట. ప్రస్తుతము యీ జిల్లాబోర్డువారు తమ విరాళములను ఆవుచేసియున్నను మున్నందు తమదాతృత్వమును జూపగలరనియే ఆమెకొనుచున్నాను. బోర్డుయొక్క వ్యవహారములలో నాకేమియు నవసరములేదు. గత ప్రెసిడెంటు పి. సి. ఎలిరాజులు నాయకుడగుచున్న యిప్పటి ఆధ్వర్యము కుప్యస్యామి చాదరిగారు నాకు ప్రాతిమదివర్గములోనివారే.

కుప్యస్యామి చాదరిగారు ప్రభాభిమానియై జేకోవ కారియగన నాతని యధ్యక్షతవదలిగొనినది నాకేమియు సందేహములేదు.

స్థానిక సంస్థలను విశ్వవిద్యాలయమునకు కలిసిమెలిసి విద్యాభివృద్ధి కల్పింపజేయగోరించె ము చెప్పెదను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ప్రజలకు దూరమైయున్న యొకనక్షత్రము వంటిదిగాదు. విశ్వవిద్యాలయములు జనరలు రెవరైనా మిడిన ప్రజలూసగు విరాళములపై ఆధారపడి యున్నవి. ఆ కారణమున ప్రజాసామాన్యమునకు తాము చేయు పని ముఖ్య విధియై యున్నది.

ప్రచురణశాఖ

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టమున ప్రచురణ శాఖకును, అభివృద్ధి శాఖకును, వీలుకలగజేయబడినది. విశ్వవిద్యాలయపు ప్రచురణల మన ప్రజల బుద్ధిని వికసింపజేయును. స్థానిక సంస్థల క్రిందనున్న ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల కుపయోగమైన వాచక పుస్తకములకుగూడ నివి విక్రీయింపబడతూరముగా నుండును. నిజమైన సంగతులను శాస్త్రప్రకృతిమైన ఆలోచనలు, తీర్పులు తెలియజేయుటకును, యీ ప్రచురణశాఖ లుపయోగపడును. మంచిలో చెడ్డలో ప్రభావరీపాలనా సంస్థలు మనదేశమందు నెలకొల్పబడినవి. కాబట్టి వోటరులకు యోగ్యమైన విద్య గరవులు ముఖ్యవిశ్యకమై యున్నది. విశ్వవిద్యాలయమునకు రాజకీయ వ్యవహారములలో బనిలేదుకాని వోటర్లకు తగిన విద్య నేర్పిన గాని ఏ పక్షమునకు తమ వోటు నిచ్చి ప్రభుత్వము నెలుల సాగింపవలెనో వారికి తెలియదు.

అభివృద్ధిశాఖ

మేము అభివృద్ధిశాఖాయులమున ప్రజలకు విశ్వవిద్యాలయ ప్రచురణలవలనేగాక యుపన్యాసముల నంపి వారివలనను విద్యాభివృద్ధి గావింపబడితిమి. మిరందరకుడ గ్రామపురస్థులకు సానిక సంస్థలు దానిక్రింద యేజంటలుగానుండి గొప్ప తెలివి తేటలుగలవారిద్వారా యుపన్యాసములు గావించిన మన రాష్ట్రముం దీ యభివృద్ధిశాఖ శాగుగా పనిచేయగలదు. పని ప్రారంభము చేయుచున్నామే అనేకమైన స్థానిక సంస్థలు విశ్వవిద్యాలయమునకు ధనము సొగసినవి. అట్లాసగినవి దాదాపుగా రూ. 2,000 లు గలవు. వేదరికమున గుండుచున్న అనంతపురం పహితము రూ. 400 లు ఇచ్చెను. పొడిపంటలలో తులనాగుచున్న గోదావరి కృష్ణాజిల్లాలను ధనవంతముగు గుంటూరు జిల్లా యును ఎక్కువగా విరాళముల సొగసగదరి నేను సహజముగా తలంచుచున్నాను. అభివృద్ధిశాఖయొక్క సొత్తు దానికేతప్ప మరెవరికైనా చెప్పింపబడక వేరుగా నుంచబడినది. కనుక యేటేట దానికేతయని గ్రాంటు నిర్ణయింపబడినదిగా మిమ్ములను హెచ్చరించుచున్నాను. ప్రభుత్వమునా రీతిగా కీర్తన మేమియు సొగసగలకపోయినను ముందు సంవత్సరము విపుల

అపాయము లేనిది, విశేషకారి.

జబ్బు, జ్వరము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధులకు గల బిడ్డలకు తగినది.

తల్లీ! మీ బిడ్డయొక్క జబ్బును, మలబద్ధకమును పోగొట్టుటకు కాలిఫోర్నియా ఆల్టిపండ్ల షర్బత్తు అవసరము.

4222

"California Syrup of Figs"

తల్లీ! త్వరపడుము. ఒకస్కూన్ కాలిఫోర్నియా సిరప్ ను (California syrup of figs) యిచ్చిన, మలమును, అపానవాయువులను శరీరమునుండి తొలగించి జీర్ణకోశమునందు మంచి ఆకలిని పుట్టించును. మరల కొలదిసేపటిలో మీబిడ్డ ఎప్పటికైనా ఆరోగ్యముగాను, సంతోషముగా నుండును. చిరాకుగాను, జ్వరముగాను, పిత్తముగాను, మలబద్ధకముగాను లేక జబ్బులతోను ఉన్నప్పుడు, కూడ నిరపాయకరమైన చల్లని పానీయము త్రాగుటకు యిష్టపడుదురు. ఎట్టి హానినిగాని, అపాయమును చేయదు.

మీ కెమిస్టును "కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్"

(California syrup of figs) కావలె నని అడుగుము. చంటిబిడ్డలకు, వయస్సువచ్చిన బిడ్డల కివ్వవలసిన షర్బతుల, పత్తపాన విషయము లన్నియు వివరముగా సీసామీదనే వ్రాయబడి యుండును, కెమిస్టు లందరివద్దను అంగళ్లన్నిటియందును దొఱకును. తల్లీ మీరు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ (California syrup of figs) నే కోరుడు లేనియెడల యిమిటేషన్ నొకదానిని యిచ్చెదరు.

ముగా నిచ్చెదరని నాకు దృఢపర్యవేక్షకముకలదు. ప్రజలు తమ బిడ్డని నెరవేర్చుచుండినయెడల ప్రభుత్వమువారు నల్ల చేయక తప్పదు.

స్థానిక సంస్థలు మన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు సహాయముచేయుట రెండవ మార్గమేమన టీచింగ్ చెయ్యరు, ఫెలోషిప్పులకొరకు అధికముగా విరాళములూసగుచు వానికేర నవి స్థాపించుట. మా విధానము ప్రకారము ఒక ప్రాథమిక పిల్లనుకు ఒక సంవత్సరమునకు రూ. 12,000 లును రీడరుషిప్పునకు రూ. 7,200 లును కావలెను. పానగలు రీడరుషిప్పు విషయమున ప్రభుత్వము వారు తగిన సహాయము చేయుదురు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున గుంటూరు ఫెలోషిప్పు నొకదానిని స్థాపించితిమి. కాని యదియంత సంత్సృష్టిరముగా లేదు. టీచర్లు మొదలురావలెను. తరువాత పరీక్షోధకులు వచ్చెదరు. కాబట్టి మీ జిల్లాబోర్డువేర నొక ప్రాథమిక పిల్లగాని, ఒక రీడరుషిప్పుగాని స్థాపించవలెనని మన న్నూర్తిగ నేను మిమ్ము కోరుచున్నాను.

విశ్వవిద్యాలయ మేదైనను వ్యతంత్రముగానున్నయెడల దాని వ్యవహారములన్నియు మిక్కిలి హెచ్చుగా జరుగునని దేశములందరు ఒప్పుకున్న విషయమే. వ్యతంత్రమునది ధనము వైసి, ప్రజల సహాయము వైసి యాధారపడియున్నది. ప్రభుత్వము వారం గీకరించిన టీచరుషిప్పులకే సహాయము చేయుదురు. స్థానిక సంస్థలు, జమీందారులు ఒకరు ధనమువలన విశ్వవిద్యాలయమువారు క్రొత్త విద్యావిధానములను ప్రారంభించు తన్మూలమున ఆంధ్రదేశమున విద్యావ్యాప్తిచేయగలగుదురు. 12 సంవత్సరములకు వైగా మనచాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముకొరకు పోటుపడితిమి తుద కది లభించినది. దాని నిష్పాకు కొనసాగునట్లుగా జేయుట మీధర్మమైయున్నది. అందులకు టీచరుషిప్పులను నెలకొల్పుటకుతగిన ధనసహాయము మీరు చేయవలెను.

ఎన్ని శాస్త్రములు హిందూదేశమున నింకను గలిగితి లేక వెనుక బడియున్నవో యోచించుడు. జనసంఖ్యముల శాస్త్రము (సోషియాలజీ) రాజ్యవరిపాలనము, తారతమ్యమును జూపుచు నేర్పడిన ధర్మశాస్త్రము, పురపాలనావిధానము మొదలైనవి. ప్రస్తుత విశ్వ విద్యాలయములందు నెక్కువ వానిలో నీ విషయములగుంచి ప్రాథమికపిల్లలు లున్నవి. మన మింకను పెరటిదారిలోనే యున్నాము. ఇప్పటి కాలమునకు సరిపడిన పద్ధతుల నవలంబింపలేదు. ప్రతిజిల్లాబోర్డు ఒక్కొక్క ప్రాథమిక పిల్ల నెలకొల్పిన యెడల మన విశ్వవిద్యాలయమునకు

పన్నెండు కాగలవు. అట్టితరీ ఆంధ్రుల బుద్ధికులత యెట్లభివృద్ధి జేందగలవో యోచించుడు. ఈ విషయమున గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ముందంజవేసి నొక ప్రాథమిక పిల్లను నెలకొల్పి, దాని ప్రార్థించుచున్నాను.

మద్రాసు స్టాల్ కాసు కోర్టులో

దావా నెం 12020/1927

వాది:—ఆర్. కొత్తన్నచెట్టి అందు నన్ను.

versus

ప్రతివాది:—టి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యర్.

పై దావా చేబడులుగా పుచ్చుకొనిన అసజ్జ, కడ్డీలు కలిసి మొత్తము రూ. 86-12-6 లకునునాలుచేయునది. త్రిమై వైవాదివలన ప్రతివాదిపై లేబడినది. సదరు దావా విభాగనిమిత్తం తీర్పునకై మద్రాసు, స్టాల్ కాసు కోర్టులో రెండవజడ్జిగారి సమక్షమున 12-4-1928 తేదికి వాయిదావేయబడినది. 18వకీళ్ళచేబడ్డ } కృష్ణారెడ్డి, వీరరాఘవులు
మద్రాసు } 4678 వాదితరపున ప్లీడరులు

కాకినాడ సబార్డినేటుజడ్జి కోర్టులో

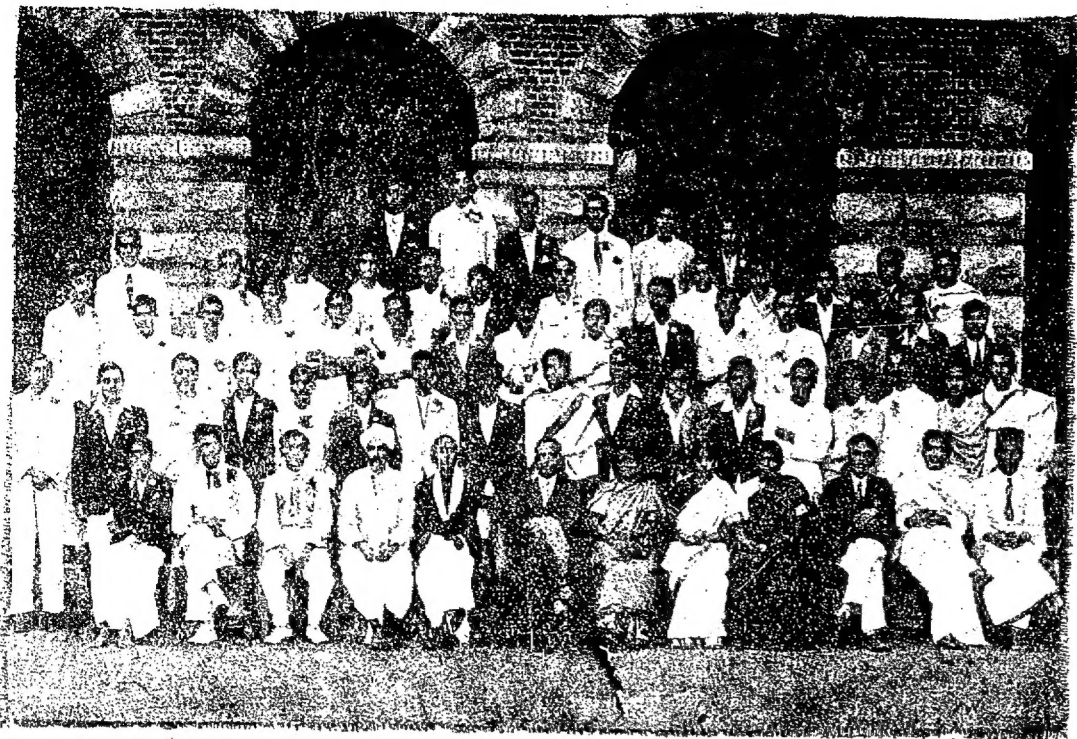
S. C. 579/27.

వాదులు:—1 చెన్న వెంకట్రాయుడు 2 గోపి నాయుడు 3 చక్కా వెంకయ్య.

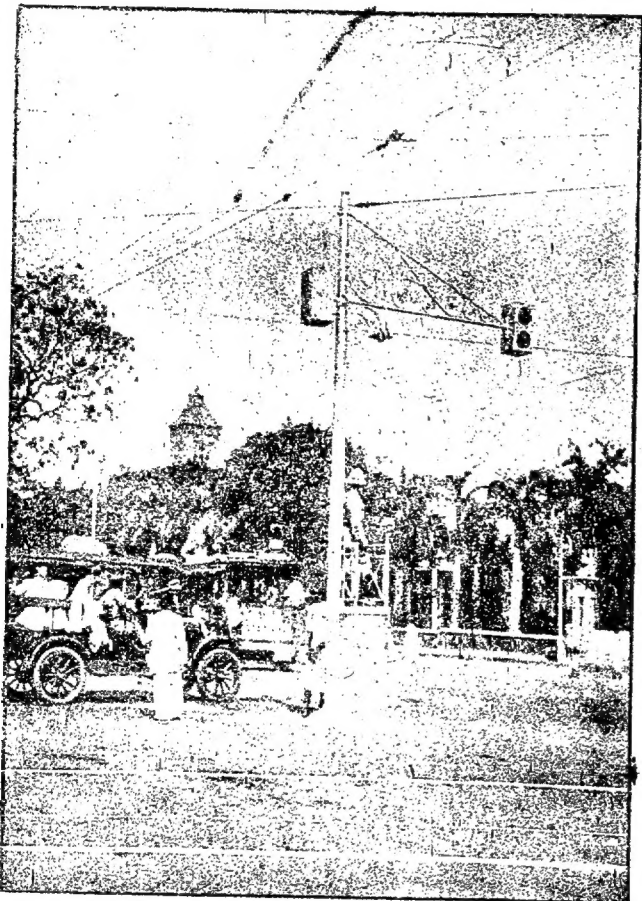
ప్రతివాదులు:—1 చెన్న పార్వతమ్మ 2 యాశ్రీరాములు 3 యీ భిరతుడు.

లేలు చెన్న వెంకట్రాయుడు 8-11-1924 సం॥ వారులవేర వ్రాసియిచ్చిన ప్రోవోటునుబట్టి రూ. 210-6-0 తీర్పు సదరు వెంకట్రాయుడు చనిపోయినందున ఆతని వారసులను ఆతని తల్లి ఆస్తి స్వాధీనమందున్నట్టిన్ని యీ తిలివాడ్లు పయన వారులు దావాచేసివున్నారు. సదరు దావా 12-4-1928 తేదికి వాయిదా అయివున్నది గనుక సదరు దావాను యేదైన ఆక్షేపణయొన్నయెడల ఆలేదని కోర్టుకు హాజరుఅయి చెప్పుకోవలెను. లేనియెడల ప్రతివాడ్లుపరోక్షముందు వారులు దిక్రిపాండడ మును.

కాకినాడ } ఎం. నన్యాసిరాయుడు,
20-3-28 } 4685 వాదితరపున ప్లీడరు.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజ వార్షికోత్సవము. అధ్యక్షతవహించిన గా. న్యా. ము. వెంకటసుబ్బారావుగారును వారినతియుమధ్య కూర్చుని యున్నారు.

బండ్ల ప్రమాదములు తప్పించుటకు కొత్త ఏర్పాటు

సెంట్రల్ బండ్లను చేరువను వంతెనవద్ద మూడురోడ్లు కలియుచోట పోలీసుజమాను నిలిచి బండ్ల గమనికను సర్దుబాటుజేసి ప్రమాదములు తప్పించుటకై, ఉన్నతానముకటి నిర్మింపబడెను. రాత్రు లందు ఎర్ర పచ్చ దీపము లగపడుటకై పైన ఎలక్ట్రిక్ ఏర్పాటుగూడ కలవు. ఇట్టి ఏర్పాటు మద రాసులో ముఖ్యస్థానము లన్నిటియందు గూడ జేయుదు రని తెలియుచున్నది. (వై. భా. బి.)

“విక్టోరియా హిస్టరీ ఆఫ్ సౌత్ ఇండియా”:-

ప్రెస్సుఫోటోగ్రాఫ్ వారు ప్రెస్సులో ప్రచురించిన గ్రంథమును పంపవలయునని కోరినది. మద్రాసు రాజధానిలో ప్రెస్సు ఫోటోగ్రాఫ్ వారే ఛాయాపత్రములను సప్లయజేయుటలో ముం దంజ వైద్యులున్నారు. వీరు ఇతర రాష్ట్రములకును విదేశముల కునుగూడ పత్రములను సప్లయజేయుదున్నారు. వీరి చురుకు తనమును నిర్ణీతమును ప్రశంసార్హములు. 1927 సంవత్సర మునందు జరిగిన ముఖ్యవిషయములకు పరిబంధించిన ఫోటోలను రిప్రీంట్లయినందు ప్రతుకొంది. ఈసంవత్సరపునెత్తెను గ్రంథములు కీపటము తెంతయును సుపయోగపడవు. ప్రజాప్ర ఘటములయొక్కయు, ప్రభుత్వసభ్యులయొక్కయు ఛాయాపత్ర ము లిందుగలవు. పత్రికలనిర్వాహకుల పటములుగూడ చేర్చబడి నవి. ఛాయాపత్రములను, కూర్పును మనోహరముగ నున్నవి. దీనివలె రెండురూ పాయలం. పలయువారు, ప్రెస్సుఫోటోగ్రాఫ్ డిప్లొమ, మద్రాసు-అన్ని వాసిన బడులుగలరు.

నూతనమంత్రుల నిరసనము

చిదంబరం, మార్చి 28:-చిదంబర నగర కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమునందు రాజీనామానిచ్చిన యరువుల మంత్రుల నభినందించుచు, ఎన్నికలసమయమునందు గావించిన వాగ్దాన ములకు విరుద్ధముగ మంత్రిపదవుల నంగీకరించిన ముత్తయ్యముద ల్యారు నేతృత్వం ఆయ్యరుల నిరసించుచును తీర్మానముల గా వించిరి. (ప్రీ. వె.)

సర్దిస్థానముల విచారణ సంఘము

బొంబాయి, 24:-భారత దేశీయ సంస్థానముల విచారణసంఘమువారు శేష బొంబాయి వచ్చి గవర్నరుగారింట బసజేసి ప్రభుత్వసభ్యులతో ప్రవంగించి రాత్రి దీప్తికి బయలు చేరిరి. (ఆ. వె.)

వార్యశాసనమును లంఘించిన ధర్మశాలక సంఘమువారు ముత్తయ్యముదలవరలో ఒక ఖడ్గమును సగవస్థానాంత్రమును ఇచ్చి బహూకరించిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ

నిన్నటి తరువాయి

నిన్న మధ్యాహ్నము శాసనసభయందు, వైద్యశాఖకి మాండుపై జరిగిన చర్చసంవర్ధమున జి. హరిసర్వోత్తమురావు గారు డిమాండుతో రు 100 తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, దేశీయవైద్యమును ప్రభుత్వమువారు నిరాదరణ మొనర్చుచున్నారనియు, ప్రస్తుతము పల్లెటూళ్లలో వైద్యశాలల సేర్పడుటకు సాగింపబడుచున్న విధానము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నదనియు ఆక్షేపించిరి. ఆయుర్వేద యువానీ వైద్యములు శాస్త్రసమ్మతములుగానీ ఆక్షేపించుకోజాల దాటిపోయినవి. దేశీయవైద్యముల ప్రోత్సహించినయెడల తమ వైద్యపద్ధతికిని, తమవృత్తికిని ముప్పు వాటిల్లునని భయముచే వి. ఎం. ఎస్. అధికారులు, దేశీయవైద్యముల నిరసించుచు, అడ్డుపడుట సహజము దేశీయవైద్యమును ప్రచారములోనికి తెచ్చుటకుగాని పరిశోధనలనొనర్చుటకుగాని ప్రభుత్వమునా రేమియు చేయుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు ఆరోగ్యవాసిరోగ్యవములద్వారాను, మాజీకు లాంతరుల సహాయముతో గావించు ఉపన్యాసములందును, విదేశీయపద్ధతులను, విదేశీయోషధములను ప్రచారమొనర్చుచున్నారేగాని దేశీయవైద్యప్రచారమున కేమియు నొనర్చుటలేదు.

పి. ఆంజనేయులుగారు సవరణను బలపరుచుచు పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతికంటె, దేశీయవైద్యపద్ధతి విశేషప్రభావముగలదని నుడువుచు, కాంగ్రెస్ను అధ్యక్షుడగు పి. బి. గోపతి నారాయణసామిచెట్టిగారు కామెర్స్ వలన బాధపడుచు రెండు నిలు వి. ఎం. ఎస్. వైద్యునివద్ద మందువుచ్చుకొనినను ప్రయోజనము గలగలేదనియు, అటుపిమ్మట ఆయుర్వేదవైద్యుడొకడు మూడురోజులలో వ్యాధి కుడిచేసినయు చెలిపిరి. భారత వైద్యపాఠశాల విద్యార్థులకు వసతిగృహము లేకపోవుటచే విద్యార్థు లిప్పుడు చాల చిక్కలుపడుచున్నారనియు, వెంటనే ఒకవసతి గృహమును నిర్మింపవలసినదనియు గోపిరి.

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు, సవరణను బలపరుచుచు ఆరువత్సరములకు పూర్వము ప్రభుత్వమువారిచే ఉస్మాన్ గారియాజమాన్యమున నియమింపబడిన విచారణసంఘమువారు గావించిన కీఫాత్సుల నింతవరకు ఆచరణలో పెట్టినందుకు ప్రభుత్వమువారి చర్యను ఖండించిరి. ఆయుర్వేద యువానీ వైద్య పాఠశాలసేర్పరచి, మొట్టమొదటివత్సర మధ్యము అయిదులక్షలైనను దానిపై వెచ్చింపవలసినదనియు, క్రమక్రమముగా నీ గ్రాంటును పెచ్చింపవలసినదనియు సదరు సంఘమువారు నూచించిరి. భారత వైద్యపాఠశాలను సాపించి అయిదువత్సరములైనను ప్రభుత్వమువారు పం|| న కొక్క లక్షరూప్యముల కంటె నధికముగ దానిపై వెచ్చించుటలేదు. విదేశీయ వైద్య విధానముపై ప్రభుత్వమువారు పం|| నకు 90 లక్షలు వెచ్చించుచున్నారు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వముక్రింద దేశీయవైద్యముల అభివృద్ధి, నత్తగల్గ నడకకంటెను మందముగ నున్నది.

కల్లీకోటరాజుగారు సవరణను బలపరుచుచు పల్లెటూళ్ల వైద్యశాలలో మందుల కొసగు గ్రాంటు చాల తక్కువగ నున్నదనియు, ఒక్కొక్కవైద్యశాలకును అధ్యము రు 500 ల నైన ఒకవలెననియు చెలిపిరి.

బషీరు అహమ్మదుస మ్యరుగారు సవరణను బలపరుచుచు దేశీయవైద్యపాఠశాలపై ధనమును వెచ్చించుటలో ప్రభుత్వము వారు గవ్వరుచున్న లాభమును ఖండించిరి.

గా. ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు విమర్శలకు ప్రత్యుత్తరముపగుచు, దేశీయ వైద్యపద్ధతుల గురియును ప్రభుత్వమువారు గమనించినయు, అందుచేతనే దేశీయవైద్యపాఠశాలను ఏర్పరచినయు నుడిపిరి. ఈ పాఠశాలయందు విద్యాభ్యాసమును పూర్తిచేసిన వైద్యు లీంతర్వే మే బడులుదేరవరు. దేశీయవైద్యపద్ధతుల గురించి, ఈ రాష్ట్రమున పరిశోధనలు జరుపబడుటలేదను విషయము నిజమే. కాని కలకత్తాయందు పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి. అచ్చట విద్యనభ్యసించుటకుగా నీ రాష్ట్రమునుండి ఇరువురువైద్యులను పంపియుంటిమి. గతవత్సరము (క్రొత్తగా 18) గ్రామములలో వైద్యశాలల సేర్పరచుట ప్రభుత్వమునా రేర్పాటుచేసిరి. కాని ఆ ధనమంతయు గత వత్సరము ఖర్చుకాలేదు. భారతవైద్యపాఠశాలలో (క్రొత్తగా 11 మంది యాపాధ్యాయులను నియమించుటకు ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

సవరణను వోటునకు తెట్టగా 27 గురు అనుకూలముగను 87 గురు ప్రతికూలముగను సమ్మతులనొసగుటచే విగిపోయెను.

పిమ్మట డిమాండునంతకు వోటునకు తెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

పత్రవా రంబులు ఫలాహారములకు లేచిరి.

చన్నపురి శాసనసభ

ఆరోగ్యశాఖా విమర్శనము

ప్రతికూలసభ్యుల ప్రసంగములు

నిన్న సాయంత్రము చన్నపురి శాసనసభ సమావేశమై నపుడు ఆరోగ్యశాఖావిమర్శన చర్చ గావించబడెను.

“ప్రజారోగ్యశాఖకు రూ 45 67 లక్షల గ్రాంటు నొసంగవలసినదిగ ద్వితీయసభ్యులు గౌ. యస్. ముత్తయ్యమొదలి యాగుగా రుపపాదన గావించిరి.

“ప్రస్తుతమున్న” ప్రజారోగ్యశాఖ (పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటు)ను కర్ణాటకయునుగూర్చి విచారించుటగాను గ్రాంటును రూ 100 లక్షల తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీ. గాడిచర్ల హరిశర్మ ప్రభుత్వముగా రుపపాదన గావించుచు ప్రజారోగ్యశాఖవలన వ్యయము తక్కువ, ప్రజల కెట్టిలాభము గలుగుదుండలేదనియు, గ్రామములలోని ప్రజల శిశువులన నానుమాత్రమున ఉపకారమునైనను బండ్లులేదనియు, సినిమాఫిలుముగాని, ఆరోగ్య ఉపన్యాసములుగాని ప్రజలకు ఉత్సాహమును గలిగించజాలక పేదనకమాత్రము జరుగుచు ధనమునుమాత్రము విశేషముగ. మింగివేయుచున్నదనియు, విశేషాదంబుతో సంవత్సరమున కొకతూరి నిరుద్యోగమును పడదనము జరుపుటకై ప్రజారోగ్యశాఖ ఎట్టిపనిని గావించుటలేదనియు, ప్రవీణులను పోషించుటకును టాప్ టెక్నిక్ మేయెనను ప్రవీణులే ప్రభుత్వవిధానముయొక్క సర్వాశయమై యుండరాదనియు, ఈ ప్రవీణులపై వెచ్చించుధనము వ్యర్థమగుచున్నదనియు, ప్రజల వైజ్ఞానిక సంపదను వృద్ధిజేయనిది, ప్రజలలో విద్యాప్రబోధమును వ్యాప్తి జేయింపనిది. ఈయారోగ్యప్రచారము ఫలవంతము గానేరదనియు పల్కిరి. గ్రామములందలి ప్రజల యావశ్యకతలు ముందుగ ప్రభుత్వమువారి దృష్టి నొకరింపవలెననియు, అట్టి పనిని గావించుటకు వైద్యశాఖలలోని ఐ. యమ్. యస్. ఉద్యోగులే చాలెదననియు పల్కిరి.

శ్రీ. ఆర్కడసామి ఉడతగుగారు ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు గ్రామములలోని ప్రజలశిశువులన తగినంతలాభము గలుగలేదనటలో కొంత సత్యముండినను ప్రజారోగ్యశాఖను రద్దుజేయుట కొరతగాను గావలదనియు, ఆరోగ్యవార ప్రదర్శనములు చాల ఉపయోగకరముగ నున్నవనియు, ఈ శాఖకు తీసివేయుటకంటెను ఈ శాఖకింకను అధిక ధనముసంగి వారి పనినింకను ఎక్కువగ విస్తరింపజేయుటకు తోడ్పడవలెననియు పల్కిరి.

గౌ. యస్. ముత్తయ్యమొదలియగుగారు సమాధానము సంగును ఆరోగ్యప్రచారమునకు ప్రజలలో విద్యాప్రబోధమున శ్రేయముని తానును అంగీకరించుచున్నామనియు, కాని ఆరోగ్య ప్రచారోపన్యాసములు సామాన్యులకు, అజ్ఞానులకు సుండెడి ప్రజలకే ఎక్కువకురించుచుగాని, విద్యావంతులగువాడు ఈ యుపన్యాసములకడకు టాప్ టెక్నిక్ మేని తలంచెనేరనియు, ఆరోగ్యశాఖయందున్న ఉద్యోగులు తమ పనిని పక్రమముగ నిర్వహించుచున్నారనియు, ఆరోగ్యశాఖవారు గావించుచున్న పనివలన ప్రజలయారోగ్యము అభివృద్ధి జేయినటుల లెక్కలవలన రుజువు గాగదని పల్కిరి.

డా. బి. యస్. వలయ్యగారు మాట్లాడుచు ఆరోగ్య శాఖయందున్న డాక్టరులు తమ వ్యంత ప్రాక్టీసుపై ఎక్కువ శ్రద్ధవహించెదరుగాని ఆరోగ్యశాఖయందు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించరనియు, అంటుబాధ్యుల విషయములలో ప్రయత్నములు గావించవలెననియు, ప్రజల భావము, జీవిత విధానముల వెదగని ప్రవీణులను విదేశములనుండి అధికవ్యయముతో తెప్పించుట నావశ్యకమనియు పల్కిరి.

శ్రీ. టి. యమ్. నారాయణసామి పిల్లగారు, ఉపపాదన నాకేవలము ప్రజారోగ్య శాఖ యందునేక లోపములుండుట నిశ్చయమే యైనను వీనిని సరిజేయుటకు ప్రజారోగ్య శాఖనింకను బలపరచవలయు నేగాని, దానిని తీసివేయు ప్రయత్నింపరాదనియు, సాధ్యమైనంతవరకు ఈ శాఖ ఉపయోగకరమగు పనిని గావించుచున్నవనియు పల్కిరి.

శ్రీ. కె. వి. ఆర్. సామిగారు ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడవలెన ఉపపాదించిరి. ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను. పిమ్మట శ్రీ హరిశర్మ ప్రభుత్వముగా రుపపాదన వోటుకు పెట్టబడి ఓడిపోయెను.

“రాష్ట్రమునగలి కానిటరీ విధానములోని లోపములను నూచి చుటకై గ్రాంటును రూ 100 లక్షల తగ్గింపవలసినదని జె. వీ. సల్లానాగా రుపపాదన గావించుచు రాష్ట్రమునందలి నీటివసతులు చాల అధ్వాన్నముగ నున్నవనియు, శిశుమరణ సంఖ్య నానాటికి అధికమగుచున్నదనియు, అంటుబాధ్యములు ప్రతి సంవత్సరము నేలకొరిగి ప్రజల నానాటికి గావించుకొనుచున్నవనియు రివిమ్య ఉద్యోగులద్వారా ఈ యారోగ్య ప్రచారము గ్రామములందు విరివిగ జరుపుట కవకాశము గలదనియు, పురనిర్మాణ విధానము బాగుగలేదనియు పల్కిరి.

శ్రీ ఎ. ఆర్. కారంతుగారు మాట్లాడుచు ఈ యారోగ్య శాఖకు ప్రభుత్వమువారు తగినంత ఆదరణ నొసంగియుండ

లేదనియు, పురనిర్మాణ విధానము చాల అసంతృప్తి కరముగ నున్నదనియు, ఇందులకై నూతనోద్యోగులను నియమించుటన శ్రేయమునియు పల్కిరి.

గౌ. ద్వితీయ మంత్రిగారు సమాధాన మొసంగుచు పురనిర్మాణ విధానములో సానిటార్మికత, ప్రజలలో తర సంబంధుల నెల్లరను విచారించి తగుమైన ప్రయత్నములు గావించబడుననియు పల్కిరి.

పిమ్మట ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

పల్లెటూళ్లయందు నిమ్మజాతుల నీటి పరీశుధా పనులకు నభివృద్ధి జేయుటనుగూర్చియు, పబ్లిక్ బావులు, కల్యాణముల ను నిమ్మజాతులవారు రుపయోగించుటకు నిరోధింపబడకుండవారిని సంరక్షించుటనుగూర్చి చర్చించుటకై గ్రాంటును రూ 100 లక్షల తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీ మంత్రి వెంకయ్యగారు రుపపాదనగావించుచు గ్రామములలో నిమ్మజాతులకు పరియోజనీయమగు నీటివసతులు లేకున్నవనియు, సానిక సంఘములును, కార్మిక శాఖవారును నిమ్మజాతులకు బావులు మొదలగువానిని కల్పించినను అనేక తావుల నిమ్మజాతుల వారికి జలాధారములు లేకుండ బహుకష్టముల పాలగుచున్నారనియు, నిమ్మజాతులవారి యారోగ్యమును ప్రభుత్వమువారు పేక్షించిన పక్షమున వారిగూడెములందు అంటుబాధ్యములు జనించు నిమ్మజాతులకు స్వయముగ గలగజేయుటయేగాక నాగరికపట్టణములగుగాడ వ్యాధివి ప్రబోధప్రచారకరముగా గలగుననియు, నిమ్మజాతుల కివేమయములలో ప్రబోధముగావించుటకై పల్లెటూరు ఉద్యోగులనెవరి యుపన్యాసము లెప్పింపవలెననియు, గ్రామములందలి నీటితావుల అగ్రజాతులవారు పబ్లిక్ బావులకు గూడ నిమ్మజాతులను రానిమ్మటలేనివనియు, అన్ని సంఘములవారి కవయోగపడుట కుద్దేకంపబడిన అనేక తావుల చెరువులు, ప్రతీకూల నిమ్మజాతుల నిరోధింపబడుచున్నారనియు, కావున ప్రభుత్వమువారు నిమ్మజాతులహక్కుల సంరక్షింపవలెనని పల్కిరి.

వి. వి. మునిసామిపిల్లగారు రుపపాదనను బలపరచిరి. శ్రీ గంగాధరశివగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు దత్తమండలములందు నిమ్మజాతులు నీటికొరకై పడు బెత్తిలింపబడుచున్నవనియు విగాదనియు, అందుచే ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రయత్నములు గావించవలెననిపల్కిరి.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిశర్మ ప్రభుత్వముగా రుపపాదనను బలపరచుచు దత్తమండలములందు నిమ్మజాతులు ప్రాణాధారముగ నీటికై ఎన్నియోకడగండ్లబడుచున్నారనియు, ప్రభుత్వమువారు నిమ్మజాతుల జీవితపరిణామమును వృద్ధిజేయుటనుగూర్చియు, ఆరోగ్యవిధులకు సహకార్యులయగు విషయములను విచారించుటకుమారు ప్రాణసంరక్షణకు ప్రధానావశ్యకమగు నీటిని చాలినంత యొసంగుటకు ప్రయత్నింపవలెననియు స్పీచుల నేకములున్నను వాని నాచరణయందు లెట్టుటకు ధనములేదనియు, నిమ్మజాతులవారు తమహక్కుల సంరక్షణమునకై అగ్రజాతులవారిపై కాంతియుత సత్యాగ్రహమొనరించినను తాము బలపరచుచున్నామనియు, ప్రభుత్వమువారు నిమ్మజాతులకు సౌకర్యములు గలిగింపవలెననియు, ఈ యుపపాదన ఉపసంహరించుకొనబడకుండుగాక యని పల్కిరి.

శ్రీ జె. వీ. సల్లానాగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారికంటెను అగ్రజాతులవారివిషయములో ఎక్కువ పరిశ్రమనియు, అన్నిజాతులవారు ఉపయోగించునట్లు ఉత్తరవు అమలులో పెట్టించుచు ప్రభుత్వమువారు నీటివసతుల గావించవలెనని పల్కిరి.

స్వామి సహజానందగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి. ఆర్కడసామి ఉడతగుగారును నిమ్మజాతుల కష్టముల నెల్ల వివరించి ప్రభుత్వమువారు తగిన సౌకర్యములు గావించవలెననిరి.

గౌ. ద్వితీయ మంత్రిగారు సమాధానమొసంగుచు నిమ్మజాతుల విషయములోనే గాక ప్రజల దురుసు నీటిసంఘరామములో పడుకష్టములను ప్రభుత్వమువారి రెండుయే యున్నారనియు, అందు నిమ్మజాతులవారికష్టము అధికమనియు ఎరిగియున్నారనియు, అన్నిజాతులవారి ప్రాతికూల్య మిందులకొక కారణముగ నున్నను ప్రభుత్వమువారు తమవిధిని నిర్వర్తింపకుండ తగదనియు, మ్యూనిసిపాలిటీలవారిచే నీటిసంఘరా సౌకర్యము లభివృద్ధిజేయించి, నిమ్మజాతులకు తగిన పనుపాయముల లిగింపగల మని పల్కిరి.

పిమ్మట ఉపపాదన వోటుకు పెట్టగా ఓడిపోయెనని ఆధ్యక్షుడు ప్రకటించిరి కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులు పోయిరి. 21 య అనుకూలము 27 ప్రతికూలములుండె ఉపపాదన వీగిపోయెను. 22 మందికి పైగా తటములగును.

అనూనరలో శ్రీయుతులు మంత్రి వెంకయ్య, ఆర్కడసామి ఉడతగు, స్వామి సహజానంద, రామేశ్వరపుగారు, కాంగ్రెసు సభ్యులతో కలసి పోటిజేసిరి. శ్రీయుతులు శివరాజు డి. బి. వీ. శేకవీరే, గురుసామి, మునిసామిపిల్ల, బెజవాడ రాచంబరెడ్డి, పాసగలరాజు, యమ్. క్రిష్ణన్ నాయకు, వెంకటగిరి కుమారరాజు, గొల్లపల్లి జమీందారుగార్లు తటముల కలరు.

వి. సి. జాకా, భీమయ్య, అబ్బాస్ అలీ, నారాయణ సామిపిల్లగార్లు ప్రతికూలరంగులగు. మరికొంత చర్చజరిగిన పిమ్మట సభ ముగిసెను.

భారత శాసనసభ

బాల్యవివాహముల నిషేధించుచట్టము

హరిబిలాసు శారదాగారి ప్రతిపాదన అంగీకరింప

బడుట

సెలక్టు కమిటీ సిఫార్సులతో బిల్లు ప్రకటించ

బడుట

స్థాయిసంఘముల ఎన్నిక

శ్రీ. మర్రి 28:—నేడు భారత శాసనసభలో ప్రశ్నితరములు జరిగినవిగల యాదిగల 14 నుం. ఆర్యసాయి సంఘసభ్యులుగ ఎను, కొనబడి సర్ జబ్బుల ఖయాముగారు, గయాప్రసాదసింగు, మహాస్వరూ షస్త్రి, ఖాక, పరాచాయిచో జి. చాటర్జీ, హనువాజాఖాన్, గులాబుసింగ్, షస్త్రి ప్రెనాపు, చాదరిశస్త్రి, ఖాక, ఎస్. కి. మిశ్ర, పర్. దార్మి లింజ్, ఎ. మారు, జి. డి. బిర్లా, హరిబిలాసు శారదాగారు, పబ్లిక్ ఆఫీసు సంఘమునకు నలుగురు సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. భూముల స్వాధీనపరచుకొను చట్టముయొక్క సవరణబిల్లును ఎ. సి. కెల్కర్లగారు ఉపసంహరించుకొన గోరిరి. విమర్శలనుబట్టి వచ్చేసభలో వేరొకరితని బిల్లు ప్రవేశపెట్టవలెనని న నిరి సభవాంగీకరించిరి.

12.45 గంటలకు సర్ జాను సైమను, కర్న. తేనుకాళ్ళు, గౌ. కాడగను రాయచక్రమిషను సభ్యులు ముప్పావుగంటసేపు చర్చ విన్నవించ ప్రత్యేకసాసముల విడిచివారిరి.

చట్టముల కార్యక్రమము ప్రారంభింపగనే ఎం. కె. ఆచార్యగారు తప్ప తక్కిన సభ్యులు : తుసభ్యులందరు లేచి వెడలిపోయిరి.

బాల్యవివాహముల చట్టము

బాల్యవివాహముల నిషేధచట్టము నెలెట్టు కమిటీవారు నిశ్చయించిన రూపమున ప్రకటించి అభిప్రాయములు తెలుసుకొనవలసినదిగా హరిబిలాసు శారదాగారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రజలకు తెలియబరచుటకు ప్రకటించబడినంత అరు నెలలలో యాచట్టమును దేశములో అన్ని తెగలవారు బలపరచిరి. బాల్య వివాహములను ఆకముములచెప్పి రద్దుజేయునట్టి క్లాజను తీసివేసి శిక్షార్హము లని నెలెట్టుకమిటీవారు వేరొకకాజను చేర్చిరి. ఇండియాలో అన్ని మతములవారి కిది అనుమతించునట్లు చేసిరి. అనిచెప్పి ప్రభుత్వమువారి తరపున హోముమెంబరు సానధూతి జూ. పి. నందుకు కృతజ్ఞత తెలిపిరి.

ఈ బిల్లు చక్కని పద్ధతులపై నుండుటచే ఆమోదింపగలదు గౌ. క్రిరంగురారు జెప్పిరి.

ఎం. కె. ఆచార్యగారు ప్రతికూలముగ నుండుట

ఎం. కె. ఆచార్యగారు బిల్లు తిరిగి ప్రకటించుటకు నీయలేదు నెలెట్టు కమిటీవారు పూర్తిగ సూక్ష్మములువలన తిరిగి ప్రవేశపెట్టవలసి యుండు ననిరి. సమ తన ధర్మానుసానికులు పలువురి తరపున తానీబిల్లు నెదుర్చుచున్నాననిరి. ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక విషయములందు సంస్కారముజేయ నాంపరారు. మతాచారముల విషయముల జోక్యము కలిగించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారము లేదు. ఎత్తులకొరిగి ప్రజల యభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ ప్రసరించినవో వారు ప్రభుత్వము వారిపై తిరగబడుదురు. అని చెప్పిరి

మార్క్స్ మహాస్వరూ యానాబుగారు బిల్లును బలపరచుచు నిది అన్ని మతములవారికి అంపరీ పక్షేనందుకు సంకసము చేసి, సమసంస్కారమును శాసనసభద్వారా చేయవలెనని శారదాగారి నభినందించిరి.

సర్ హరిసింగ్ గౌరగారు యిట్లుచెప్పిరి :—

ఈ దేశములో నూటికి 80 మంది బాలికలు 14 ఏండ్లు దాటినపిదపనే వ్యక్తులంద్రులగుచున్నారని నై దృఢాభిప్రాయము జెబుచున్నది. ఎం. కె. ఆచార్యగారు అభిప్రాయమును నేనంగీకరింపజాలను. శిశువాత్మలను పురిటిచావులను వారిండుటకు శాసనముగావించినను ప్రజలు హరింతురు.

మన్ని ఈశ్వరకీలముగారు, హిందువులలో నొకతెగ యీ చట్టమునకు విరుద్ధముగనుండును. కాని దీనినంగీకరించు వారే యెక్కువమందిలరనిరి. నేను ఎం. కె. ఆచార్యగారికన్న నెక్కువ హిందూ మతాభిమానిని కాని వారు నూచించిన విధము హిందూమతమును మరింత బలహింసమొనరించుచున్న సాహసించుచున్నాను. (హృద్వని) హిందూమతము అభివృద్ధి చెందు మతముగాని వెనుకబడలినదికాదని స్వామి రామకృష్ణగారు నుశివించిరి. ఈ మతము అభివృద్ధినిరోధకముగ నున్నచో దాని విడువవలెనయే చెప్పిరి. అని జెప్పిరి.

ఘనశ్యామదాసు పిర్గాగారు తాను పూర్వార్థవార పరాయణుడగు హిందువే అయినప్పటికీ యీ చట్టమును బలపరచుచున్నాననిరి. ప్రభుత్వమువారికి మతవిషయములందు శాసిత అధికారములేదనియు ప్రజలు తిరుగబడుదురనియు, ఆచార్యగారు చెప్పిరి. “సర్

గూడ మహాచారములనినె. అన్ని సత్సంఘములను ఆచార్యులు ప్రోత్సహించెదరా? ప్రజలు యాచటమునకు విరగి ముగమన్న వారిపై తిరుగబడెదరా. అందుచే ప్రతికూలపక్షము వారిపలకుబడి తగ్గించుటకై న యీ బిల్లు ప్రభుత్వమువారికి గీకరింపవలె ననిరి.

బిల్లు మొక్క ముఖ్యోద్దేశమును ప్రభుత్వమువారికి గీకరించినను శిక్షించుమునను యిక్కడ జరిగినందున నెల్లప్పుడు చరిత్రపట్టు ప్రజాభిప్రాయము తెలిసికొననిది. ప్రభుత్వమున చేమిచూ స్థాయింపజాలని శా|| కేర గారు దిద్దిరి.

పండిత మాలవ్యగారు

కానూనించినరీతికి బిల్లు తిరిగి వ్రాయబడినందున మాలవ్యగారు స తరించిరి. కాని 14 ఏండ్లలో పునబాలికలకు వివాహము చేసినచో పూర్వచారలగు హిందూ పున పున కిరియగురు. వివాహమునకు వయస్సు 11 ఏండ్లు నిర్ణయించిచో కా గండును. 12 ఏండ్లు నిర్ణయించినను గూడ ప్రతికూలపక్షము వారిని పరిశ్రమితులను అప్పుడు గట్టు అన్ని సంఘములూ రామోదించినందున. 12 ఏండ్లకు మించిపెరిపనే వివాహములు చేయు ఆచారము ప్రజల విద్యాభివృద్ధిపై నాధారపడియుండును. ఈ నూతనకానము అనుబంధము కొన్ని ఉపరకు యిందుకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించువారికి కారాగృహశిక్ష విధింపరాదని మాలవ్యగారు కోరిరి.

మహారాజగారింప నిష్ఠాగారు మాలవ్యగారితో నేకీధి విందిరి. బాలికలను ఆరాజకపు చర్యనుండి సరిక్షించవలె నన్నచో పునస్సంధాన వయోనిర్ణయమును యొక్కవజేయవచ్చును. వివాహము పరికరముగ నెందు కోజాలలో వివాహమునకు తక్కువగనే నిర్ణయించి పిదప ప్రజాభిప్రాయమును బట్టి యొక్కవ జేసికొనవచ్చుననిరి.

దివాను చమపాలుగారు 16 ఏండ్లలోపల బాలికలకు వివాహము జేయరాదనియు, చేసినచో శిక్ష నెక్కువగా నిర్ణయింపవలెననియు, అన్ని వివాహములు రిజిస్టరుజేయుటవరముగా నిర్ణయింపవలెననియు కోరిరి.

సెలవుకమిటీగారు సవరించిన విషయము, 14 ఏండ్లలోపల బాలికలకు 18 ఏండ్లలోపల బాలికలకు వివాహముజేయుట న్యాయవిరోధముని కానించుబిల్లు ప్రకటింపవలెనను ప్రతిపాదన ఆంగీకరించబడెను.

అన్యమతముకీర్తికరించు పుత్రులు తండ్రుల ఆస్తుల కర్తలుగారిని నూచించుచు 1850 సం|| పు చట్టమును తొలగి ప గోరుచు ఎ.కె. సి. కెల్కారుగారికి బిల్లును ప్రకటింపగోరిరి. శా|| క్రిరారుగారు బిల్లు అక్రమమైనదని దిద్దుచు ప్రకటించుటకు మాత్ర సభ్యులంతరము చెల్లవలెను.

సర్ హరిశంకరుగారు బిల్లును తీవ్రముగ ఖండించిరి. దేశములో సంఘసంస్కారమునకు యిది గొప్ప నిరోధమును, మనోనిర్ణయస్వాతంత్ర్యము సరికట్టవనియు వాదించిరి. తన తండ్రి మతమును వీడదలచినపుడు దాని ఫలితమును పుత్రుడు గుర్తించుటయే చేయుట మంచిదని కేల్కారుగారినిరి. మతమును విడదీయవారికి ఆస్తిలో హక్కుండునని హిందూమతము మహమ్మదీయమతము గూడ కానించుచున్నవనిరి.

ప్రతిపాదన 9-29 ఓట్లతో ఓడిపోయెను ఆధికారసభ్యులకు యిష్టమునవచ్చినట్లు ఓటుజేయ స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటచే కొందరు ప్రతికూలముగనుండిరి.

ఋణములపై పుచ్చుకొనబడ్డ ఆపలును మించిపోకండి నోక బిల్లులు చర్చింప కేల్కారుగారు కోరిరి. కాని మహమ్మదు యాకూబుగారు యిట్టిదే యొకబిల్లు నిడివరకు ప్రకటించి సంఘ కేల్కారుగారి రిడి ఉపసంహరించుకొనిరి.

కేల్కారుగారు ప్రతిపాదించిన ప్రతిపక్షము ఆట్టు సవరణబిల్లు ప్రకటింప సంగీకరించబడెను.

సభ నాటికి ముగిసెను.

(ఆ. (పె).)

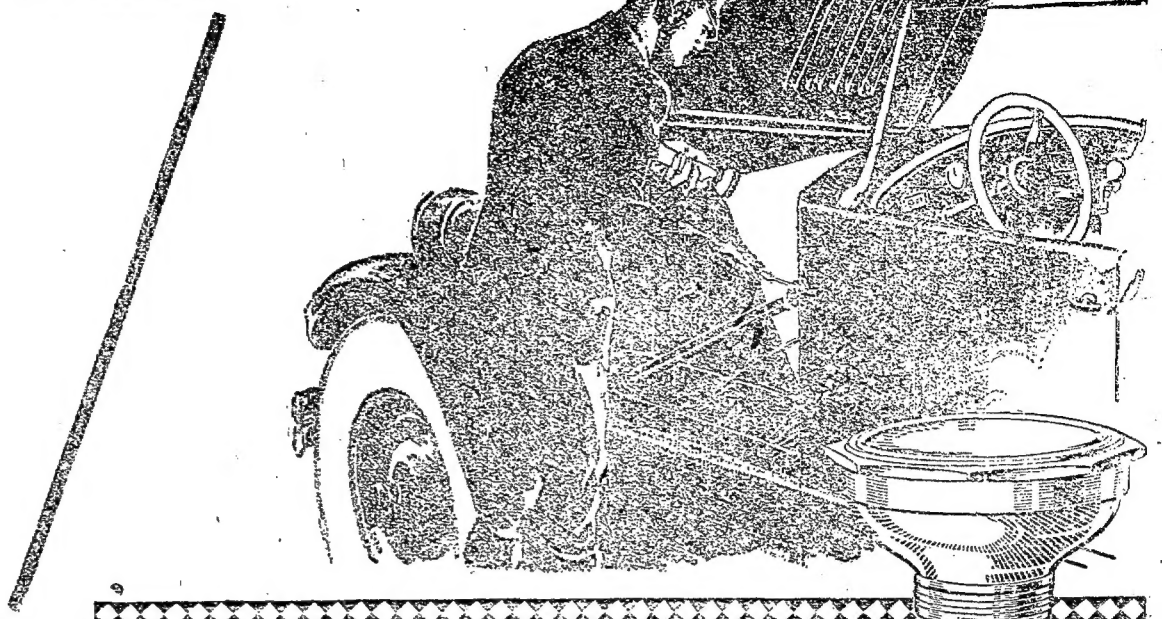
లిలోవాకూలీలు పనిలేకయున్నారు

కలకత్తా, మార్చి 28:—కర్మాగారముల మూయబడుటచే పనిలేని కూలీలు సోమరిగా తిరుగుచున్నారు. వారిదివరకు చెప్పినట్లుగా యీరోజున మహా స్త్రోమ క్రాకోసిగ్నల్ కర్మాగారమునందలి నిలియండి కూలీలు పనికోపోనివ్వకుండ చేయుచున్నారు. కొంతమంది నదిలో పడఁబడినట్లుని కాపలాకాయుచున్నారు. ఇ. వి రైల్వేవజంబు సీతగతులలో మార్పులేమియు లేవని వ్రాయుచున్నారు. (ఆ. (పె).)

నిజయనగరం తాలూకాలోని అధ్యక్షుని ఎన్నిక

26-3-28 తేదీన ఉదయం 8-30 గంటలకు ఒకతరపు మిగిలిన తాలూకాలోని మొదలందఱు హాజరయి ఏకగ్రీవముగా నిజయనగరం పూసపాటి లక్ష్మీనరసింహరాజుగారి (జొన్నవలస) ని ఆహయగృహముగా నెన్నుకొనిరి. వీరు బాతీయనామ యను బిల్లకాంగ్రెసుకమిటీకి అధ్యక్షులగు ఉన్నారు. వీరు బాతీయ ఉద్యమములకు చాలవిధముల తోడ్పడుచున్నారు. వీరు నిజయనగరం పూసపాటి తాలూకా ప్రజలందరికి వీరయందుగల నమ్మకము తెలియజేయుచున్నది.

ఎందుకు

మోటారిస్టులు ఆమెరికన్

ఎవర్ రెడి ఫ్లాష్ లైట్లనే మెచ్చుకొనుచున్నారు?

రాత్రులందు రోడ్లపై న ప్రమాణమొనర్చు నపుడు టైరును మార్చుటకు, కర్చినులకు క్రమముగా నుంచుటకు, రోడ్లపై నయుండి గుఱుతులను గమనించుటకు, లేక వారికి గల 12 వసులలో దేనికైన నొకదానికి ఉపయోగించుకొనెదరు. ఆమెరికన్ ఎవర్ రెడిఫ్లాష్ లైట్లుపై న నమ్మిక యుంచవచ్చునని మోటారిస్టులు తెలియును.

ఆమెరికన్ ఎవర్ రెడి ఫోకసింగు ఫ్లాష్ లైట్లను దిగువ మొనయందుండు కాప్ నుండి అనుకూలముగా క్రమపరచవచ్చును. మిక్కిలి కాంతి గలిగినట్టి లైట్ ను 300 అడుగుల నుండి 1500 అడుగులవరకు తడఁగి క్రమపరచ వీలుగలదు. ఆమెరికన్ ఎవర్ రెడియందు ప్రతి అభివృద్ధియు గలదు.

ప్రతి చోటను అమృతమునకు దొరకును.

American

EVEREADY

ఫ్లాష్ లైట్లు అందు బాటరీలు

చిర కాలమువరకు పని చేయును.

సుప్రసిద్ధమైన ఆమెరికన్ ఎవర్ రెడి రేడియో బాటరీలను తయారుచేయువారి వలననే ఇవికూడ తయారుచేయబడుచున్నవి.

ప్రపంచమునందు ఫ్లాష్ లైట్లు, బ్రాబాటరీలను తయారు చేయునట్టి వారిలో కెల్ల వీరే మిక్కిలి ప్రాతవాడు అమితముగా తయారుచేయువాడు.

4487

మిక్కిలి కాంతిగా నుండుటకు, దీర్ఘ కాలము పని చేయుటకై ఎల్లప్పుడును మీ ఫ్లాష్ లైట్ల ఆమెరికన్ ఎవర్ రెడి యూనిట్ సెట్ బాటరీలనే వాడుడు.

చెన్న పురి శాసనసభ

బాలికలకు 16 సం॥లోపున, బాలురకు 21 సం॥లోపున వివాహ మొనర్పరాదు

శ్రీమతి ముద్దులమ్మిగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడుట

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టములపై చర్చ ఆగస్టు నెలవరకు నిలిపియుంచుట

చెన్న పురి శాసనసభ ఈజినయన్ తిరిగి సమావేశమైనపుడు, అధికారతర సభ్యుల ప్రతిపాదనలపై చర్చ జరిగెను. బి. బి. కేశవస్వామిగారు ముఖ్యమంత్రిగారి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ శాసనమును పరిశీలించుటకు చెచ్చిన చట్టముపై చర్చ రాజీవు సమావేశమువరకు నిలిపియుంచబడెను. 16 సం॥ లోపు వయస్సున బాలికలకును, 21 సం॥ లోపు వయస్సున బాలురకును వివాహ మొనర్పరాదని నిషేధించుచు శాసన మొనర్పవలెనని కిఫాయత్ చేయుచు డా. ముత్తులమ్మిగారు ప్రతిపాదించగా సభికుల సంతకములచే సంగీకరింపబడెను. స్వరాజ్యపక్షము వారిది సభకు హాజరుగా లేదు.

ప్రశ్నితరములు ముగియగానే, అధికారతర సభ్యుల బిల్లులపై చర్చ జరిగెను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ శాసన సవరణ చట్టము నుపసాదించుటకు బి. బి. కేశవస్వామిగారు లేచి నపుడు, విద్యాంగమంత్రిగారు లేచి, ఈ బిల్లులను రాజీవు సమావేశమునకు నిలిపియుంచినయెడల సౌకర్యముగ నుండునని చెప్పెను.

బి. బి. కేశవస్వామిగారు రెండవ కఠింకరించి, కాన్వీక్రమ పట్టికలోని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టములపై చర్చను ఆగస్టు సమావేశమువరకు నిలిపియుంచవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

గా. మారెన్ద్రోత్తమరావుగారు రాజీవుపాదనను బలపరచిరి.

ఎ. రంగ నాథ మొదలియ్యారు ప్రతిపాదనపై మాటలాడుచు, విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయమును నిర్మించుటకు ఆచనాలును ప్లానులును తయారుచేయబడినవియు ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్త గ పరిశీలించుచున్నారనియు మంత్రిగారు రోకపంపెత్సరమునకు పూర్వమే చెప్పియుండినది నుడిచిరి. ఈ బిల్లులచర్చ నిలువ వాయుదా వేయుచున్నయెడల ప్రభుత్వమువారు రీతిగా విశ్వవిద్యాలయభవనముల నిర్మించుట కనరాకముండదు. ప్రభుత్వమువారిలోగా విశ్వవిద్యాలయభవన నిర్మాణము విషయ మేమి చేసెదరో చెప్పవలసినదని కోరిరి.

గౌ. డా. నుబ్బరాయనగారు :— గౌరవనీయ సభ్యుడగు రంగ నాథ మొదలియ్యారుగారి రీతిశ్చ నడుపుట ఆపర్యవరముగ నున్నది. ఈవిషయము వారికి బాగుగ దెలియును. ఈ బిల్లులు పరిష్కారమగువరకును, ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయ భవన నిర్మాణమును ప్రారంభింపరు.

ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

మహమ్మదు హుస్సేను హుసేనుగారు ములబారు ఉయలునామల శాసనసవరణచట్టముపై వెల్లెట్టుకొనిపోరి నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచుచు, ఈబిల్లు ములబారులోని మహమ్మదీయుల కొక్కరికినాద్రమే వర్తింపనని నుడిచిరి.

గౌ. సి. వి. అనంతకృష్ణయ్యగారు సవరణచట్టమును బలపరచిరి.

వెల్లెట్టుకొనిపోరి నివేదికను సభవారి సంగీకరించిన పిదప చట్టములోని క్లాజు లొకటితరువాత నొకటిగా వోటునకు తెట్టబడి అంగీకరింపబడెను.

మిమ్ముల హమ్మదుగారి ప్రతిపాదనపై చట్టము శాసనముగా చేయుటకు సభవారి సంగీకరించిరి.

జి. ఎ. సాల్వానాగారు మదరాసు మునిసిపాలిటీలయొక్కయు స్థానిక సంఘములయొక్కయు శాసనమును పరిశీలించుటకు చట్టము నుపసాదించిరి. "ర. జనీధి" అనగా నేమియో స్పష్టపరచుట కీచట్ట ముద్దేశించబడెను.

సాల్వానాగారి చట్టమును విచారించుట క్రిందిసభ్యులుగ ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

- 1. స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖామంత్రి
  - 2. లామెంబరు
  - 3. గౌ. అడ్వకేటు జనరలు
  - 4. రా. సా. శ్రీనివాసరావు
  - 5. రా. సా. ఎల్. సి. నరసావు
  - 6. ఎన్. కె. రాజు
  - 7. ఎ. వి. వెట్టిరి
- మహమ్మదు హుస్సేను హుసేనుగారు.

రామనాథు రాజుగారు సభ్యులపేర్ల కాడేసింపుచు, పయవారిలో నుగ్గురు అధికారసభ్యులనియు మరియొక్కరూ నామనేతరుసభ్యులనియు నుడిచిరి. ఈబిల్లు దేశమున కంతకును సంబంధించినదిగను అన్ని ప్రాంతముల ప్రతిభయును సంతరింప

బడవలెను. ఈ సాల్వానాగారు ఒక్కడక్షణ కన్నడ జిల్లా వారిని దప్ప ఇతరుల కష్టముల గురించి ఆలోచించినట్లులేదు. అంతియగాక స్థానిక సంస్థలలో సంబాధముగల ప్రతినిధు లే సభలో చాలమందిగలరు. కాని వారిలో నొక్కరైనను ఈ పంపుములో లేరు.

గౌ. డా. నుబ్బరాయనగారి రీపందర్శనను మాటలాడుచు బిల్లులోని ప్రధానమూత్రమును ప్రభుత్వమువారు సంగీకరించిరిని భావించుటకు వీలులేదనియు, ఈవిషయమును స్థానిక సంస్థలను సంప్రదించునట్టి ప్రభుత్వమువారు చెట్టిచర్చను దీనుకొనరని నుడిచిరి.

ఎ. రంగ నాథ మొదలియ్యారుగారు "ఉపసంఘమును నియమించువిషయమును రాజీవు సమావేశమునకు నిలిపియుంచవలెనని సవరణ నుపసాదించగా సవరణ అంగీకరింపబడెను.

జమీందారీ పన్నులకొరకు వేలములు

గొల్లపల్లి రాజుగారు క్రిందితీర్మానము ను పసాదించిరి. తన పన్నుల బాకీ పన్నుని నిర్ణయించుటకు వేలము చేయించి వేలముగా భూస్వామిగారి భూమిని కొనినయెడల భూమిని రాజులకు బాకీ మొత్తమును మినహాయించి మిగిలిన మొత్తమును మాత్రమే భూస్వామిగారు చెల్లించుట కనుమతిపడటముగాను ఎన్వేటు ల్యాండు ఆక్టులో 180 వెక్ నును పరిగెడ" నని ప్రభుత్వమువారి నీ సభివారు కిఫాయత్ చేయుచున్నాడు.

గొల్లపల్లి రాజుగారు ప్రతిపాదనను గావించుచు 180వ వెక్ నును క్రింద భూస్వామియే వేలము భూమిని కొనినపుడు వేలము మొత్తమునంతనూ అప్పట్ల చెల్లింపవలసియున్నదనియు అతనికి రానివసపన్ను మొత్తము తరువాత కొంతకాలమునకు మజరానుచ్చననియు ఈలోగా, ఆనవసరముగ భూస్వామికి వడ్డీపన్ను గలగుచున్నదనియు నుడిచిరి.

నాగప్ప గౌడగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

బి. నాగస్వామిగారు మాదుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి. ప్రస్తుత ప్రతిపాదన జమీందారులను ఎక్కువ ఖర్చులేమియు లేవనియు, ప్రతిపాదన సంగీకరించినయెడల రైతులసేవ కష్టమగునని నుడిచిరి.

రామనాథు రాజుగారు సవరణను బలపరచుచు, ప్రతిపాదన సంగీకరించువలన ఎన్నటికిని నష్టములేదనియు, భూస్వాముల ధనమును ఆనవసరముగా కొట్టె అధికారులవద్ద నిలువయుంచి భూస్వాముల వద్దపక్షమున వ్యయముగాదనియు నుడిచిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి ఎన్వేటు ల్యాండు ఆక్టును పరిశీలించుటకు చట్టమును చెప్పిచున్నారనుక ప్రస్తుత నా ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనవలసినదని రామనాథు రాజుగారు ప్రతిపాదనను గొరిరి.

సర్ ఎ. కె. పాత్రోగారు ప్రతిపాదనను ఆమోదించుచు వేలము మొత్తములో బాకీ మొత్తము భూస్వాములకు నెంట్టనే మజరామొసరుల సాధారణ వ్యయముని నుడిచిరి.

గౌ. సర్. ఎస్. నాథు రాంభూగారి విమర్శకు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు, ఎన్వేటు ల్యాండు ఆక్టుకు పరిమించుటకు ప్రభుత్వమువారి కచట్టమును చెప్పిచున్నారనియు, ఆ పంపన్నమును ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదనయందలి అభిప్రాయమును జాగ్రత్త విచారించెదననియు చెప్పిరి.

గొల్లపల్లి రాజుగారు ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

పురపాలక సరిహద్దులలో భూములపై పన్ను

బి. వి. మునిస్వామి పిల్లెగారు ఈ ప్రతిపాదన నుపసాదించిరి. గృహములపై తనూలుచేయు రేటుకంటె సాధారణ భూముల మరీయు రేటును ఎక్కువ చేయుటకు పురపాలక సంఘమువారి కధికార మొసరుటకు-జిల్లా మునిసిపాలిటీల ఆస్తును పరిపాలనలనని ఈ సభివారు ప్రభుత్వమువారికి సిఫాయత్ చేయుచున్నాడు. అట్లులే రవాణాగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

పన్నులు

సర్ ఎ. కె. పాత్రోగారు ప్రతిపాదనలో "మరియు" అను పదమునకు బదులు "తక్కువ" అను పదమును చేర్చవలసినదని సవరణ నుపసాదించుచు పురపాలక సంఘమువారి రొసగు సౌకర్యములవలన గృహముల విలువయు రాబడియు ఎక్కువగా ని సాధారణభూముల కేటయు లాభముగ గలదనియు అందుచే గృహములపై వసూలుచేయు రేటుకంటె తక్కువరేటు విధింపవలసియు నుడిచిరి.

గౌ. డా. పి. నుబ్బరాయనగారు (ముం॥) ప్రభుత్వమువారి తరపున మాటలాడుచు, ప్రభుత్వమువారు రీవిషయమై ఆలోచించెదనని వాదన మొసరిరి.

అందుపై ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను. పండితుల వేతనములు

"ప్రభుత్వ కళాశాలలందును, హైస్కూళ్లయందును, మిడిలుస్కూళ్లయందును నియమింపబడు పండితులకును, మున్సిలరులకును కాలేజీ ఆసిస్టెంటులలోడను, స్కూలు ఆసిస్టెంటులలోడను, సెకండరీగ్రేడు ఉపాధ్యాయులలోడను పరిసమానమున హాదాలను, వేతనములను ఒకపక్షమైనది ఈ సభివారు ప్రభుత్వమువారికి కిఫాయత్ చేయుచున్నాడు" అను ప్రతిపాదనను బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు రుపసాదించుచు నిట్లు నుడిచిరి. దేశభావల బోధించు పండితులయొక్కయు మున్సిలరులయొక్కయు వేతనముల విషయమును ప్రభుత్వమువారు చాల సానుభూతితో జాగ్రత్త విచారించవలసియున్నది. వారి పనినిగరించి ఆలోచించినయెడల ఇతర ఉపాధ్యాయులపని యెంత ముఖ్యమై వదో పండితుల పనిగూడ అంత ముఖ్యమైనదే. అట్టి పందర్బయిలో, వారి నితరులకంటె హీనముగ నెందుకు పరిగణింపవలెనో నా కరకుగుటలేదు. పాఠశాలయందు చితర ఉపాధ్యాయులకు హెచ్చువేతనములొసగి, పండితులకు తక్కువ వేతనములొసగుట చే ఇట్టి చితుక్కు తటస్థించుచున్నది. ఈ విభేదముల నెంతతరలో తొలగించిన నంతమంచిది. ప్రభుత్వవ్యవహారములను గూడ దేశభావలందు జరుపవలసినదని కొరు ఈ రోజులలో దేశభావపండితుల నివిధముగ హీనముగ పరిగణించు లేమాత్రమును బాగుగలేదు. ముందు ముందు దేశభావలందు ప్రభుత్వపరిపాలనను సాగింపవలసిన యవకాలను తయారుచేయువలసినది. ఈపంక్షిలే గనుక ఇకమీదటైన, పండితుల పరిసమాన గౌరవముతో నున్నించెదరని నమ్మచున్నాను

కె. కిత్తెరావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

ఒకసవరణ

అర్జున్స్వామి ఉడెనగారు ప్రతిపాదన కొకసవరణ నుపసాదించుచు, ఇతర ఉపాధ్యాయులలో పరిసమాన విద్యార్థులకు లభించు ప్రజే పండితులకు పరిసమాన వేతనము లొసగవలసినదని గొరిరి. కాని ఈసవరణ నామోదించునారు లేక వీగిపోయెను.

మరియుక సవరణ

ఇతర ఉపాధ్యాయులలో పరి సమానము వేతనముల నొసగవలెనని వాద్యములకు బదులు పండితులకు మున్సిలరులకు ఇచ్చుకంటె హెచ్చు వేతనముల నొసగవలెనని ఎన్వేటు ల్యాండు ఆక్టు మరీయుక సవరణ నుపసాదించిరి.

ప్రభుత్వ వైఖరి

విద్యాంగమంత్రియగు గౌ. డా. నుబ్బరాయనగారు విమర్శలకు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు, నిట్లు నుడిచిరి. కళాశాలలలో దేశభావము నిర్బంధ కవనీయములగు నొనర్పబడుచున్నది. అందుచే ఇకమీద దేశభావల బోధించుటకు పండితులను నియమింపవలెనా లేక, పట్టభద్రులను నియమింపవలెనాయను విషయము విచారణలో నున్నది. పండితులు దేశభావలందు బి. ఏ. కంటె చాల విశేష ప్రజ్ఞగలవారు విషయము నిజమే కాని పండితులకు పట్టభద్రులు వివర్ణసాహిత్యమునందు మిక్కిలు. ప్రస్తుతము క్విట్ మేరీ కళాశాలలో, దేశభావల పట్టభద్రుల నియమించి పరీక్షించుచున్నాము. దీని ఫలితముల ను బట్టి, ప్రభుత్వమువారు ముందును దేశదత్తి నవలంబింపవలసినదియును నిర్ణయించుకొనెదర. దీప్రకటి ఇన్ స్పెక్టరుల వేతనముల గురించియు కలెజీ ఆసిస్టెంటులయొక్కయు వేతనముల గురించి ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నాడు. ఆ విషయములో గలపి కళాశాల పండితుల వేతనముల విషయమునుగూడ విచారి చెదర. ఇకమీద నియమింపబడువారికి మాత్రమే హెచ్చు వేతనముల వర్తింప చేయవలెనా లేక ఇకవరకున్నవారికిగూడ వర్తింపవలెనలెనా యను విషయమునుగూడ ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు.

సవరణయొ, ప్రతిపాదనయొగూడ సభివారి అనుమతితో నుపసంహరించుకొనబడెను.

వివాహవయోనిర్ణయము

డాక్టర్ ముద్దులమ్మిగారి క్రింది ప్రతిపాదనను గావించిరి. బాలలయొక్కయు బాలికలయొక్కయు వివాహయోగ్యతను నిర్ణయించువరకు 21 సం॥లకు 16 వత్సరములకు హెచ్చింపవచ్చునని ఈసభివారి అభిప్రాయముగా భారతప్రభుత్వమువారికి దెలియజేయవలసినది ప్రభుత్వమువారి కీసభివారు కిఫాయత్ చేయుచున్నాడు. ముద్దులమ్మిగారి ప్రతిపాదనపై దీర్ఘముగ నుపన్యసించుచు, బాల్యవివాహములను బాతిక్రమక్రమముగా తీరించుటకునున్నదనియు, వితతులపంఖ్య హెచ్చిపోవుచున్నదనియు, బాలికలు ఆరోగ్యముచేడి చాలకష్టముల పాలగుచున్నారనియు నుడిచిరి. బి. బి. కేశవస్వామిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి. (సశేషము)

ఆయుధ విస్తరణము

శ్రీశ్రీశ్రీ

ఆయుధ విస్తరణసంఘమునా రికముందు సమావేశము కారనియే, యూహించబడుచున్నది. పలువురు ప్రతినిధుల కాశాభంగము కలిగెను. పెద్ద జాతులవారి అంతర్భేదము లేమాత్రము తొలగిపోలేదు. రుష్యావారి తీవ్రసూచనల మూలమున, పెద్దజాతులలో కలవర మేర్పడెను. మాటలకును చేతలకును సంబంధము లేని, విడిత మయ్యెను. ఆయుధవిస్తరణాదర్శము మంచిదే యని, పెద్దజాతుల వారంగీకరించెదరు. అటు లగుచో, పిని చీకటల కొక ఏర్పాటును సూచించవలసిన భర్తము, కమిటీ వారిపై గలదు. రుష్యా సూచనలు అనుకూలముగ లేనిచో, మరియొక రకపు సూచనలను గావింపవచ్చును. అందుకు మారుగ, రుష్యా సూచనలు అసంభవము లని మాత్రము చెప్పి ఎవరియిండ్లకు వారు వెడలుటకన్నను, చేతగానితనము వేరుండదు. పాశ్చాత్య జాతులవారు ప్రపంచశాంతిని మనఃస్ఫూర్తిగ కోరుచున్నారా, లేదా యను సందియమున కవకాశ మేర్పడుచున్నది. ఆదర్శము జేరుటకు సంకల్పమునను కనుపించదు. రుష్యా ప్రతినిధియగు లిట్విన్సెట్ గారును, జర్మనీ ప్రతినిధి యగు బర్కెస్ట్రాఫ్ గారును తీవ్రముగ ఆశాభంగము కనుపించి రని, వాస్తవము దెలుపుచున్నవి. ఆయుధవిస్తరణభర్త మయ్యె ననియు, అసలుప్రశ్నను నిలిపివేయుటకే కమిటీవారు పూనుకొని రనియు, నితర జాతులవారు ఆయుధ విస్తరణము విషయమున తమ బాధ్యతలను నిర్వహింపనిచో, జర్మనీ సయితము తన బాధ్యతలను నిర్వహింప నగత్యము లేదనియు, బర్కెస్ట్రాఫ్ గారు దెలిపిరట.

మరల జర్మనీ ఆయుధములను బెంచుకొనుచో ఎట్టి సందిగ్ధస్థితి ఏర్పడునో గ్రహింపవచ్చును. రుష్యా మొదట గావించిన సూచనలు అంగీకారయోగ్యములు గావని కమిటీవారు తీర్మానించిరి. రుష్యావారు రెండవమారు గావించిన సూచనలు మాత్రము రాబోవు కమిటీలో విచారింపబడు నని తీర్మానింపబడెను గాని మరియొకసభ గూడుటకు ముందు కొన్ని సూరతులు చెల్లవలయునట. వివిధజాతులమధ్య గల భేదములు తొలగవలయునట. ఆయా ప్రభుత్వములవారు, సమ్మతి నీయవలయున్ను. మూతికాలిన పట్టులవలె వివిధజాతులవారును ఇంతటితో సరిపెట్టుకొందు రని తోచును. ఆయుధవిస్తరణముతో సంబంధము పెట్టుకొందురని నమ్మ విలులేదు. ఆ కారణముచేతనే మరల సీనెడ గూడ దను సమ్మతము జినివాలో ప్రబలియున్నది. జూనునెలలో నివాన్సపర్మా ర సంఘము కూడునట. అప్పు డి ప్రశ్న మరల బ్రేకిపచ్చునని యూహించుచున్నారు.

గాని ఇదియు అడియాసయనుటకు సందియము లేదు. మాధ్యస్థమద్వారా వివాదములను పరిష్కరించుకొను పద్ధతిని ఛేదబద్ధముగా రిదివరకే నిరాకరించిరి. వీరికి పరస్పరపు ఒడంబడికలు మాత్రమే రుచించును. అందుచే వివాద పరిష్కార సభలో ఆయుధవిస్తరణము నెత్తికొందు రని తోచదు. ఈ రీతిని ఎంతకాలమయినను గడువగలదు. వివిధజాతులను ఎవరియిచ్చ వచ్చినరీతిని వారు ఆయుధములను బెంచుకొనగలరు. తుదకు బలముగలవాడే యధికు డనిపించుకొనును. స్వయంనిర్ణయము మున్నగు సిద్ధాంతములు గాలిమూటలగుచున్నవి. ఇంతటితో జినివాసభలగూర్చి ఆశ లెల్ల సంతరింపక మానవు.

సైమను కమిషనువారి విశ్రాంతి

సైమను కమిషనువారు 30 తేదిన డిల్లీనుండి బయలుదేరి, బాంబాయికి బోయి అక్కడనుండి ఇంగ్లండుకుజని, కొంతకాలము విశ్రాంతిగైకొందురు. వీరు విందులచేతను, సన్మానములచేతను బడలిక జెందియున్నపుడు, నేడ డిల్లీకొనుటకు కొంతకాలము విశ్రాంతి యవసరమేగద. వీరు మొదట పటేలుగారిని తృణీకరించినను, తుదకు వారిని దర్శించి, వారితో గలసి "టీ" పుచ్చుకొనిరి. భారతశాసనసభను బహిష్కరించిన వీరు, తుద కానభకు వెడలి ప్రేక్షకస్థానములో కూర్చుండిరి. బ్రిటీషు వారు కార్యవాదులుగద. సెలెక్టుకమిటీని, ప్రభుత్వమువారే నియమించెదరను వదలి ఇంగ్లండులో గూడ వ్యాపించియున్నది. "ఎకానమిస్టు" అను పత్రికకు కలకత్తావిలేఖకుడు పంపినవార్తలో, సెలెక్టుకమిటీని నామినేటు జేయుటచే ప్రజలక్షేమము సురక్షితముగ నుండునని, సూచింపబడెను. అయినను మూడేమి జరుగునో చూడవలయును. జూనులోగాని జూలైలోగాని, ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక శాసనసభను సమావేశపరుపవచ్చునని, యస్. సి. మిత్రగారు దెలుపుచున్నారు. ఆసమయమున నాయకులలో గొందరు ఇంగ్లండుకు బోదలచియున్నారు. ఇతరకారణములవలనగూడ పలువురు హాజరుగటకు వీలుండదు. స్వల్పసంఖ్యాకులు గల యిట్టిసభలో సెలెక్టుకమిటీని ఏర్పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించి నెగవచ్చును. అందుచే ప్రజాప్రతినిధులు అప్రమత్తులై పాటుపడుట వివేకము. సైమను ప్రభుత్వములకు ఎట్టి ఆశాభంగములు కలిగినను వానిని లక్ష్యపెట్టక, ఎటుల పట్టుదలజూపుచున్నారో, ప్రజాప్రతినిధులును అట్టిపట్టుదలనే చూపి విజయము బడయుట యవసరము. బహిష్కారవాతావరణమును దేశమందంతటను వ్యాపింపజేయవలయును. బహిష్కారము నామోదించిన కార్యగ్రామము, మితవాదపక్షము, తదితరపక్షములవారును చేతులగలిపి యిక్కార్యమును సాధింపవలయును. కాన్పూరు పౌరులు సైమనుకమిషను బహిష్కారవిషయమున సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ్యులను అభినందించుటకు గాను విందుజేసి రని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. చింతామణిగా రీసమయమున జేసిన సలహా చాలముఖ్యమయినది. ప్రజాభిప్రాయము సైమనుకమిషనుకు విరుద్ధముగ నున్న దని, ఎల్లరకును తెలిసిన విషయమే. సైమనుకమిషనువారి ప్రకటనలు వట్టి

బూటకములని దెలుప నక్కరలేదు. వీరి కిచ్చిన స్వాగతపు ఏర్పాటులన్నభావ మెట్టిదో తెలుప నక్కరలేదు. కాని చింతామణిగారు చెప్పినటుల బహిష్కారవాదుల సంకల్పము పూర్తిగ నీడేరలేదు. ఇంతవరకు గలిగిన జయముల కంతరాయము గలుగకుండ జూడవలయును. బహిష్కారము నామోదించిన శాసనసభ్యులు వెనుకకు మరలకుండ జూడవలయును. కమిషను తిరిగి వచ్చులోపల ప్రతికూలపక్షమువారు ప్రజల మనములను మరల్చుటకు ప్రయత్నింపక చూడరు. అందుచే బహిష్కారప్రచారము గాఢము జరుగవలసిన యవసర మెంతేనిగలదు.

బాల్యవివాహచట్టము

హరవిలాస శారదాగారి బాల్యవివాహ చట్టము గూర్చి సెలెక్టు కమిటీవారు పంపినరిపోర్టును ప్రజాభిప్రాయమునకు బంపవలయు నని తెచ్చిన ప్రతిపాదనమును భారత శాసనసభవారంగీకరించిరి. యం. కే. ఆచార్యులవారు చట్టమును తిరిగి ప్రవేశపెట్టవలయు నని కోరిరిగాని వీరికోర్కెను శాసనసభవారంగీకరింపరయిరి. సెలెక్టు కమిటీవారు చట్టము నందు కొన్ని మార్పుల గావించిరి. బాలికలకు పదునాల్గు సంవత్సరముల లోపలను బాలురకు పదునెనిమిది సంవత్సరములలోపలను వివాహముల జేయ గూడ దని మార్పుజేయబడెను. నేటి మదరాసు శాసనసభలో ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారి తీర్మాన మామోదింపబడెను. ఇట్టి మార్పులు వాంఛనీయములయినను వివిధపక్షములవారిని ఏకముఖమునకు దెచ్చుటకు చట్టమునందలి వయస్సును అటులనే నిలిపియుంచిన మేలుగ నుండెడిది. పూర్వాచారులును సంస్కర్తలునుగూడ కలసి కనీసపు సంస్కరణముల నామోదింప వీలయ్యెడిది. మార్పుబడిన చట్టమును ప్రజాభిప్రాయమునకు పంపగోరుటలో, హరవిలాస శారదాగారు దూరదృష్టి జూపిరి. బాల్యవివాహనిషేధసంస్కరణమును ప్రజలెంతవర కామోదింతురో తెలిసికొన వీలగును. పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టుపట్ల కొన్ని ఆక్షేపణలను దెలిపినను, ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనుటకు సమ్మతించిరి. చట్టము నతిక్రమించినవారిని నిర్బంధ శిక్షాపాత్రుల జేయుట భావ్యముగాదని, మాళవ్యాగారిలంపు. బాలికల వయస్సును పండ్రెండు సంవత్సరములకు నిర్ణయించుచో, పూర్వాచారప్రియులు గూడ ఇందుకు అంగీకరింతురని, మాళవ్యాగారు తేటపరచిరి. కొన్ని సంవత్సరములవరకు కారాగృహ నిర్బంధ శిక్ష పనికిరాదని, వీరు సలహా నిచ్చుచున్నారు. గంగానందసింహాగారు పండ్రెండు సంవత్సరముల వయస్సు నామోదించుచు, గర్భాధానపు వయస్సును పెంచిన మెచ్చవచ్చునని హితవొసగిరి. దివాను చమకాలాగుగారు పదునారు సంవత్సరముల నిర్ణయము గోరిరి. కోటిశ్వరు లగు బిర్లాగారు పూర్వాచారప్రియులయినను, యం. కే. ఆచార్యులగారితో నేకీభవింపరయిరి. సహగమనమును నిరోధించుట దోషమా యని వీరు అడుగుచున్నారు. హిందూ మతము సాంఘికసంస్కరణములకు చోటియదను వాదమే, దాని ఉత్కృష్టతకు తీరిని కళంకము వాటిల్లజేసెననియు, అట్టివాదము నిర్ధృత మనియు, ఈ శ్వరచరణుగారు గంభీరముగ చాటిరి. ఈశ్వరచరణుగారు సూచించినటుల, ప్రజలలో పంపగగూలి

లాభ సత్వరముగ ప్రాప్తమగుచున్నది. కొందరు పీతాధిపతులు గూడ సాంఘిక నియమములను ఆధునిక పరిస్థితులకును గుణముగ మార్చు నంగీకరించుట శుభదిహము. వివిధసంఘములవారును తమతమహక్కులను గుర్తించి, స్వేచ్ఛగోరుచున్నారు. అస్పృశ్యతానివారణముగూర్చి సుముఖత వ్యాపించుచున్నది. బాల్యవివాహములు స్త్రీవిద్య కష్టపడునను నమ్మకము ప్రబలమగుచున్నది. స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి గోరువారు, బాల్యవివాహములను సమర్థింపజాలరు. ప్రభుత్వము వారిట్టిసంస్కరణములను గావించుటకున్నను, ప్రజలకే యీవిషయమును వదలిపెట్టవలయునని ఆచార్యులబోలువారు గావించిన వాదమునందు కొంత సత్యము లేకబోలేదు. కాని, కులపెద్దలనువారు ముందుకుబోవుటకు సమ్మతింపక, వేలసంవత్సరముల క్రిందట అప్పటిపరిస్థితుల నిమిత్తము గావించిన నియమములే, కలియుగాంతమువరకు నిలిచియుండువలెనని వాదించుచుండునంతవరకు, సంస్కర్తలు శాసనసహాయము వైకొనుట సహజము. స్మృతులుగూడ మార్పుజెందుచుండెను. ఋషులమతములు మార్పుజెందుచుండెను. ప్రతిసంస్కరణమునకును, అనుకూల ప్రతికూలవచనము లాధారముగ జూపబడుచున్నవి. ఎట్టి పండితులైనను, ఇదమిత్థమని సాధింప శక్తులు గాకున్నారు. ఒక్కవచనమునకే పలువురు పలువిధవ్యాఖ్యానముల గావించుచున్నారు. ఎన్నటికిని పరిష్కారముగాని యీవివాదములు ముగియువరకు, హిందూసంఘము చలనరహితముగ నుండవలయునా? కాలానుగుణ మగు సంస్కరణములను గావించుటకు సంఘమున కర్హతలేదా? అర్హత గలదని యంగీకరించినచో, శాసనసభల సహాయమును వైకొనవలసినయవసర ముండెడిదిగాదు. తగిన సంస్కరణముల గావించుకొనుటకు ఇటు సంఘమున కవకాశముల నీయక, చట్టపుసహాయము బడయుటకంటె శాసనసభలకును అవకాశము నీయకుండుట, వ్యర్థప్రయత్న మగును. సంస్కరణాభిలాష పెచ్చుపెరుగుచున్న నవీన యుగమున, దాని కడ్డపడదలచువారు, విఫలమనోరథులు గాక మానరు.

నాకాకేటీ వ్యవహారములు

సహకారోద్యమాభివృద్ధికి, పరీక్షింపబడుచున్న, తదితర మార్గములు చాలముఖ్యమని, ఇతర దేశములందు గుర్తింపబడుచున్నవి. హిందూదేశమునందు మాత్రము నాకాకేటీ వ్యవహారములు అభివృద్ధి గాంచుటలేదు. 1927 సంవత్సరము నవంబరు మాసమునందు, ఈ రాజధానిలో 11 నాకాకేటీ సంఘములు నెలకొల్పబడెను. గంజాము సందోకవ్యవసాయక ప్రదర్శనసంఘము, విశాఖపట్టణములో నొక భవననిర్మాణసంఘమును, సైదాపేటలో నేతపనివారల క్రయవిక్రయసంఘమును, దక్షిణార్కాటు జిల్లాలో ఇరిగేషనుసంఘమును, నేత గాండ్లసంఘమును ఏర్పరుపబడినవి. తంజావూరులో నొకకార్మిక సంఘమును రామసాధులో బాడుగదార్ల సహకార సంఘమును తిరునల్వేలిలో ఉత్పత్తి విక్రయసంఘమును కోల్ల సంఘమును మలబారుజిల్లాలో సహకారపు స్టోర్సు సంఘమును స్థాపింపబడెను. ఇవిగాక ఉడిపిలో వ్యవసాయక పారిశ్రామికపు ఫ్యాక్టరీ పున

ర్నిర్మింపబడెను. డిసెంబరునెలలో తూర్పు గోదావరిలో రెండు భవననిర్మాణసంఘములును విశాఖపట్టణము కోయంబత్తూరులలో రెండు భవననిర్మాణ సంఘములును చెన్నపురిలో పాలనష్టయి సంఘమును చెంగల్పట్టులో విక్రయ సంఘమును దక్షిణార్కాటులో బావుల ఇరిగేషను సంఘమును ఏర్పడెను. వెల్లూరు సంఘము పునర్నిర్మితమయ్యెను. గోవాడలో నొక నేతసంఘమును విశాఖపట్టణములో వ్యవసాయ సంఘమును నెలకొల్పబడెను. మధురలో ధాన్యపు తనఖాపై ఋణముల నిచ్చుటకు రెండుసంఘము లేర్పాటుచేయబడెను. ఇట్టి సంఘములు కొన్ని మొలచినను అభివృద్ధి చాల తక్కువగ నున్నది. సహకారోద్యమాభివృద్ధి గోరువారు నాన్ క్రెడిటుపనుల విషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధవహింపవలసిన యవసరమొత్తేని గలదు.

జస్టిసుపక్ష వైఖరి

జస్టిసుపక్ష వైఖరిని సత్యమూర్తిగారును డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారును ఇటీవల నిరసించిరి. ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునకు జస్టిసుపక్షము చేయూత నొకట కెట్టికారణము గనుపించదు. పక్షబలములేని మంత్రులకు తాము తోడ్పడజాలమని చెప్పిన సర్ పానగల్ రాజాగారు, ప్రస్తుత మంత్రుల నేల బలపరుపదలచిరో దెలియదు. మంత్రులలో నొక బ్రాహ్మణుడు గూడ నుండుట చే, మంత్రివర్గమును బలపరుపవలయుననుట, మరింతవీరిగనున్నది. సర్ పానగల్ గారి వైఖరి జస్టిసు పక్షాభివృద్ధికిగాని, స్వపరిపాలనోద్యమమునకుగాని లాభింపదు. లా మెంబరు పదవి తమవారిలో నొకరికి ప్రాప్తించినను జస్టిసుపక్షమునకు గలుగులాభ మేమని, డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారు గుఱుచున్నారు. కోయంబత్తూరు తీర్మానముల కిట్టిచర్యలు విరుద్ధములనుటకు సందియములేదు. సైమనుకమిషను బహిష్కారము విషయమున నయినను, జస్టిసుపక్షము వారు నిలుకడగనుండురను నమ్మకము, నాయుడుగారికి లేకున్నది. క్రొత్తమంత్రులు సైమనుకమిషను విషయమున అనుకూలముగ వోటుజేయుచో, జస్టిసుపక్షమువారి వైఖరి ఎటులుండునని, నాయుడుగారు గుఱుచున్నారు. వీరు ప్రాతికూల్యము జూపెదరా, లేక తాటన్యము వహించెదరా? బ్రాహ్మణేతరసంఘాభిమాను లగు డాక్టరు వరదరాజుల నాయుడుగారు, చెప్పినహితవు చాలముఖ్యమయినది. స్వల్పలాభముల నాశింపక, జస్టిసుపక్షమువారు, ప్రస్తుతసందిగ్ధసమయమున స్వపక్ష గౌరవమును, దేశగౌరవమును గూడ రక్షించుట యావశ్యకము. నాయకులు పెడమార్గము ద్రొక్కినను, తదితరులయినను వారిని సరియగుదారికి దెచ్చుట యవసరము.

మాయుగురి దురాగ్రహము

డాక్టరు మల్లయ్యగారు వైద్యశాఖలో గల లోపములను కొన్నిటిని జెప్పినవిమృత ఆర్థికసభ్యులగు డా॥ టి. యం. మాయుగురు మండిపడి మంత్రుల కీవిషయమును ముందుగ తెలుపకుండ వైద్యోద్యోగులను నిందించుట పాడిగాదనియు ఇది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయమునకు భిన్నమనియు గర్హించిరి.

చిరి. కాని పార్లమెంటుసభయందెక్కడను ప్రతికూల పక్షమువారు తమవాదమును ముందుగ మంత్రుల కెరిగించిన నిదర్శనము గానరాదు. మల్లయ్యగారు చెప్పిన సంగతు లెంతవరకు నిజమో కనుగొనుటకు విచారణ గావించుట ప్రభుత్వధర్మము. మాయుగురి ఆర్భాటములకు సత్యమూర్తిగారు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. మాయుగురు ప్రజాప్రతినిధులను శాసించుట పాడిగాదనియు మాయుగురి కన్నను ప్రజాప్రతినిధులలో పలువురకు పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములు ఎక్కువ బాగుగ తెలియుననియు, సత్యమూర్తిగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. శాసనసభ్యులను బడిపిల్లలవలె జూచు వైఖరిని అధికారసభ్యు లికనయినను మానుకొనుట మేలు.

ఇంగ్లండు : చీనా

ఇంగ్లండుకును చీనాకును మధ్య ఒడంబడిక గుదురు నని, ఆశపడుచుండ, అట్టి ఆశ కవకాశము దొలగినది. సర్ మైల్లు లాంపుననుగారు ఎట్టి ఒడంబడిక చేసికొనకుండనే పికింగుకు వెడలిరి. మాటపట్టుదలల మూలమున ఒడంబడిక గుదురలేదని తెలియుచున్నది. చీనాకును విదేశములకును మధ్య వెనుకజరిగిన అన్యాయపు ఒడంబడికలు రద్దయినగాని, భావ్యభివృద్ధి కవకాశ ముండదు. చీనా స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నది. విదేశములక్రింద బడియు డుట కంగీకరించుటలేదు. ఈ స్వాతంత్ర్యము ఇంగ్లండు ఆమోదించి సఫలపరచుచో, మిగిలిన వివరములను సులభముగ పరిష్కరింప వీలగును.

భారతదేశ వ్యవహారములను

ఆలోచించు జోయింటు కమిటీ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 26:—ఇండియా వ్యవహారములను గూర్చి ఆలోచించుట కీ క్రిందివారిని జోయింటు కమిటీసభ్యులుగా కామన్వెల్త్ వారు నియమించిరి:—బ్రిగేడియరు జనరలు చార్లెస్, సర్ రాబర్టు హ్యూస్, సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ నాక్సు, సర్ ప్రాంకు నెల్సన్, కర్నలు హెన్రీ బ్యూరీ, జి. ఎన్. వార్డ్, మిర్జా కప్రన్ జగ్మోహి, పిల్కర్, జి. స్కాట్, హెచ్. స్పెన్సర్, ఆర్. పి. థామెడ్ గార్లు.

అమానుల్లా రాజుగారి విరాళము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 26:—లండనులో నీదలకు అమానుల్లా రాజుగారు వేయిపాసు నిచ్చిరి.

నాకాదళనిర్ణయ విధానము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 26:—కమంవెల్త్ ప్రభువి నాకాదళనిర్ణయవిధానము ప్రతిపక్ష ఎక్కువలాభము. దానిని ఆమోదించవలెదని జపాను నాకాదళమంత్రులు దెలిపెను. ఆమెరికము కమంవెల్త్ ప్రభువి విధానమునుగూర్చి ఇంతవరకే వ్యాఖ్యానమును జేయుటలేదు. కాని పెద్దకాళ పరిమితిని తగ్గించిన ఆమెరికానాకాదళము విలువతగ్గ వనుకాదు. క్రొత్తనాకాదళ ప్రకటనలు కాలమున మోచ్చించిన ప్రతిపక్ష ఎంతయు లాభకరముగ నుండునని. న్యూయార్కులో వ్యాఖ్యానము గన్పించు. కాని కమంవెల్త్ ప్రభువివిధానము సరియైన మార్గమునే ద్రొక్కుచున్నదనువారు.

విదేశవార్తలు

భేష్యునది పొంగుట

(బీమునర్వసు)

లండన్, మార్చి 25:—విషాదకాలము భేష్యునది ఆకస్మికముగ పొంగెను. పట్నాలో పడవలపందెమునబాడ వచ్చినవారు పడవ తిపోవలసివచ్చెను. 800 మందిని పడవలలో తెట్టి కాపాడిరి. మరికొందరు ఇండ్లలో దాగిరి.

రాయలు కమిషను

“బహిష్కరణముచే ఇంగ్లండు భారతీయులకు లొంగునటుల చేసిన మనుకొనుట అంధత్వము గాక చేరుగాదు”

లండన్, మార్చి 25:—న్యూఢ్లేట్సునకు పత్రిక ఇల్లు వాకొనదున్నది:—రాయలు కమిషను బహిష్కరణముచే ఇంగ్లండు ఇండియాకు లొంగునటుల చేయగల మనుకొనుట భారతనాయకుల అవినేకము. మలవ్యా సమ్రాటగు ఇండియా నుండి బ్రిటిషు సైన్యము పోవలెనని బహిరంగముగ మాట్లాడ వచ్చునని బ్రిటిషు సైన్యము పోవునని ఏకాగ్రము నూచ నలు గన్పించిన బాబు పోవలనని మోకాళ్ళమీద నిలవడి ప్రార్థించెడివారిలో సీతే ప్రముఖుగ నుండును.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు మార్గముగ ప్రస్తుతము లేకు నను దొంగిలించున మోమునూ గావలెనని నెహరుగారు గొడచున్నాడు. అయ్యది నిజముగ కోరికగాదు. ఆర్యులేని భాషాపాండిత్య ప్రయోగము. (కేలు బ్రిటను ఇండియానుండి పోయినవత్సరము ఇండియాలో ఎక్కడలేని సంకటములు ఏర్పడును. విదేశీయుల సన్నిహిత ఆధారపడు జాతీయస్వా తంత్ర్యవిధానము హిందువులు ముసల్మానులపై స్వారిచేయుట, శ్రీనాథులు బీదలను, అగ్రజాతులు, తక్కువజాతులను, బాధించుటయు ఏర్పడును.

భారత పద్ధతిపాలనమును గోడలుకు నుండు నిజపరిస్థి తును దెలిసికొనలెను. అయ్యది ఆత్మనవరము. గాయకల బుద్ధిలో మాట్లాడి బహిష్కరణమును మాని జాతీయ స్వాతంత్ర్యము కావలెనని అవినేక ప్రకారముగోడలు మాని మాట్లా డిన లాభముండును.

సర్ జాన్ సైమన్

పట్టుకొని దర్శించుట

(బీమునర్వసు)

లండన్, మార్చి 26:—టైమ్సుపత్రికావిలేజి డిల్లీనం డి ఇల్లు దెబ్బపున్నాడు:—రాష్ట్రీయగవర్షులకు తన వాత హోదాను నైపుణుకమినదల కిచ్చిరి. అందుచే రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకవర్గము కమిషనరులు ఢిల్లీకి మొదట వచ్చినపు యు బోయి జూచిరి. కాని ఢిల్లీ కాపనసభాధ్యక్షుడుగా పట్టుకొని పోయి బాడలేదు. అందుచే సర్ జాన్ సైమన్ గారికి ఆకాశంమెరిది. పట్టుకొని పోయి ఆహ్వానించక పోవుటచే సే సైమన్ కమిషనుసభ్యులు ఢిల్లీసభ కేగలేదు. వారు పోయి యున్న ఢిల్లీ కాపనసభ్యులతో ఎక్కువసాత్తు కుడియించెడిది. ఇప్పుడు పట్టుకొని పోయి, సర్ జాన్ సైమన్ గారును కలిసికొనిరి గాన సైమన్ కమిషను బహిష్కరణవాదులు ఆకాశంగుత్తిరి.

గృహసంబంధములగుర్చి విచారించుటకు ఒకచట్టము ప్రవేశపెట్టవలెనని కార్మికసభ్యుడు హ్యోరీస్టులుగా రొక ర్యానము నుపపాదించెదరట.

సైపునుకమిషను బహిష్కరణము విఫలమైనదనియు మనసు విజయముగాంచెననియు ప్రతిపాటు రెండో ఆవేశకు బెట్టుబడిన వారనియు, స్వాగతము కడుపులోనుండి అంతః కుడుదిగ నిచ్చుననియు సోడేటైమ్సుపత్రిక దెబ్బపున్నది.

24 తేదీని ఈనెండులో మరొకసార్వజనుల దొరిక చీనావారి కిందు జోక్య మున్నదనుచున్నాడు.

“శాశ్వత శాంతియుండునని నమ్మరాదు”

“ముస్సోలినిగారు ఎన్నడును తప్పు చేయరు”

మార్చి 25:—9 వ ప్యాసిస్టు యుత్సవ సందర్భమున బాలికలు తుపాకులను బుచ్చుకొని పాల్గొని, 80 వేల యువ కులు ప్యాసిస్టులలో జేరి ప్యాసిస్టు నిబంధనలను తెలియ జేసిరి.

“నిజముగ ప్యాసిస్టు ఇభ్యు లెవరు శాశ్వతశాంతియుం డునని నమ్మరాదు” ముస్సోలిని ఎన్నడును తప్పు చేయడు” అను నిబంధనలను తెలిసిరి.

సీనీరు ముస్సోలినిగారి కొత్త ఉత్తరువు

(బీమునర్వసు)

లండన్ మార్చి 25:—సోవెత్స్ కమ్యూనిస్టునాయకు లపేర్లను ఇటలీలో ఎవరును కిల్లటకు బెట్టురానని ముస్సోలినిగా రు త్తరువుజేసిరి

ఆయుధ విసర్జనము

జాతీయమితి

సోవియటుల ఏర్పాటులను నిరాకరించుట జనీవా మార్చి 25:—ఆయుధ విసర్జనమును కార్య రూపమున దాట్లుట కేమియు జేయలేదని జర్మకు ప్రతినిధి టెర్కోస్టాఫ్ రషీమా ప్రతినిధి లిటివిన్ స్టాఫ్ గట్టిగా మాట్లాడినవిషయ ఆయుధవిసర్జనసభ ముగిసెను.

మొండి సోవియటులు ఆయుధవిసర్జనము సంగీక రించవలసిని కమిషను తీర్మానించెను. సోవియటులు రెండవ పర్యాయము చేరిన విధానమును మరల ఈకమిషను కూడు నపుడు, చేరుకున్న జాతీయమితి ఒడంబడికకు ఆయాజాతుల కష్టములు లేవని తోచినపుడు ఆలోచించెదమనిరి.

జర్మను పత్రికల కోపము

బెర్లిన్, మార్చి 25:—టెక్స్టాప్రకటన తీవ్రముగ జేసిన ఖండనము జర్మనీ ఆంధ్రము హర్షించుచున్నది. పత్రికలన్ని యు ఆవాదించుచున్నది. ఆయుధ విసర్జనసభాకార్యక్రమము రకాభాసమైనదనుచున్నాడు. ఆయుధ విసర్జనము ప్రస్తుత ము ఆపుజేయుటచే వారియుద్దేశ్యముని నిశ్చయముగ జేయ న్నది. ఇతర ప్రభుత్వములు కూడ ఆయుధ విసర్జనమును గావించిపో జర్మనీ కార్యతరూడ తొలగిపోవు ననుచున్నాడు

సోవియటుల పత్రికలు

తిమ విధానము అంగరము తెలియటచే సోవియటులు తృప్తులై, జనీవాములముగ జనసామాన్యమును పరిపాలించుట కు ఇంకొక యువకాశము గల్గు నదనుచున్నాడు.

అట్లాంటికు నై నూనిక పయనములో ప్రమాదములేకం డ సముద్రములో బడినను తేలుచుండునటుల ఆమెకను నై నూ నికును ఏర్పాటు జేయచున్నాడు.

1928 సోవియటు ఆర్థిక పత్రము

నిరుత్తికంపై ఎక్కువ ఆదాయమును దెబ్బపున్నది. ఈసంవత్సరము ఆదాయము 600000000 పౌనులు. ఇందులో 1/5 వంతును రషీయా పక్షిశముల కుపయోగించెదర.

జినివిపులేఖ

(కొత్తసంగతులు)

(బీమునర్వసు)

లండన్, మార్చి 25:—మగ్గో నాల్గుగారు కిడింగులో మాట్లాడుచు జినివిపు లేఖనుగూర్చి కొత్తసంగతులను దెబ్బపు చున్నాడు: ఈప్పటికి ఎవరో నాకు తెలియను. జినివిపు చర్చ రూపమునంతట బైటపెట్టలేదు. మాకిది అంతయు తెలియను. అన్ని సంగతులను తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారము. ఇందరగాకెవరో మగ్గో నాల్గుగారికి తెలియకపోయినను ఆత డెవడో తెలిసికొన కుతూహలమైన లేఖన్నను, అతనికి జిని విపులేఖనందిచ్చిన వ్యక్తినిగూర్చి తెలియను, అభిమానమున్నది.

రాయలుకమిషను

సహకారమునకు కొత్తపద్ధతి నెత్తుట

(బీమునర్వసు)

లండన్, మార్చి 26:—ఢిల్లీ కాపనసభ సహకారమును గడయుటకు కొత్తపద్ధతి ననుమించెదరని దెలియన్నది. ఢిల్లీ కాపనసభలో ప్రజానిర్వచిత సభ్యులుగాని వారిని సెలవు కమిటీగ ఏర్పరిచి సహకారమును బొందెదరట. ఈ సంఘము కమిషనుతో పనిచేయనట.

(బీమునర్వసు)

లండన్, మార్చి 25:—ఎకానమిస్టు పత్రికకు కలకత్తా విలేజి ఇల్లు దెబ్బపున్నాడు. సెలవుకమిటీలకు రాయలుకమి షనుతో సహనప్రతిపత్తినిచ్చిన బ్రిటిషుగారి కెట్టిభంగమురా నుగాని సామ్రాజ్యసాధ మెంటు అధికారమునూత్రియు వారం గీరించనలెను. ఎంతకంటె తక్కువకష్టమైది, ఎక్కువకార్య కరమువిధానమును, అనగా, రాజప్రతినిధియే, కేంద్రకాపన సభ, రాష్ట్రీయ కాపన సభ ల నుం డి ఉన్నతజాతి హిందువులు, ముహ్మదీయులు, భూస్వాముల తరపున 7 గురు ప్రతినిధులకు నియమించుటయే. అట్టి కమిషను ను నియమించిన స్వల్పసంఖ్యాకల ఆశయములకు భంగమురాదు ఆసమానత ఆవృత్తమును.

సోవియటుల నూతన అత్రుసన్యాసవిధానము

జనీవా, మార్చి 24:—ప్రభుత్వములకు నాలుగువర్గము లుగ విభజించవలెను. నాయుధశిక్షములను పెద్దశిక్షంగులను అనగా దూరముగోవు శిక్షంగులను రద్దుజేయవలెను. మైనిక విమానములు గూడను. రసాయనిక ప్రయోగముతో యుద్ధము చేయు పరికరములు కూడను. ఇదంతయు ఒకసంవత్సరములో జరగవలెను. దీనిని ఈసభలో ఆలోచించుట బడదు. మొదటి విధానము జాతీయమితిసభ్యులకు వచ్చినో దీరినైన ప్రవేశపెట్టు లుకు సోవియటులు తోచుటజేసిరట.

టైబునులో తిరుగుచున్న ఎలుగుబంటిబట్టుటకు విమా నము దిరుగుచున్నది. కిల్లం టైబునుకాకండ్ లోపలనేయు న్నాడు.

తుపాకులను ఆక్రమముగ వగ్గరబెట్టుకొనువారిని శిక్షించుటకు కొత్త కఠినకాపనమును ప్రవేశపెట్టుచున్నాడు.

కేపుటపునుండి స్కాట్లాండుకు సరాసరిపోవుటకు నై మానికవర్గహారు ప్రయత్నించుచున్నాడు. 7000 మైల్లదూర మేగు ననుచున్నాడు.

దయ్యము కన్పించినదని తెలిసి 800 మంది గూడి చూడ వచ్చిరి గాని, ప్రజలు దయ్యమును జూచుటకుండుచే వారిని చెదరగొట్టిరి.

లండనుపాలీసువారు తీవ్రముగ తమ అధికారముతో ను న్న ప్రదేశమందంతటను ఆయుధముల్లు, మందుగలను సానుగి కై వెదకుచున్నాడు. టెత్నాలో గ్రీసులోగూడ వెదకుచు న్నాడు.

ఇటీవల గ్లాస్గోలో దొంగతనములు విస్తారముగ జరగు చుండుటచే పోలీసువా రొక యింటిపైబడి వెదకగా నగరము లోనున్న నగరమును తగులబెట్టుటకు చాలినబాంబులు దొర కెనట. ఒక కొట్టులో దొరకెనట. విస్కీ, సిగరెట్టుగూడ అం దుకన్పించెను.

వకటన

“పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని యావత్తు రోడ్ల కు 1928-29 సం॥ ఈసంవత్సరం కొరకు పెండర్లు బందరు చిలకలపూడిలో ఉన్న పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు యింజనీయరువారి ఆఫీసులో 1928 సం॥ ఏప్రిలు నెల 12 తేదీ లక్షివారం సాయంత్రం 5 గంటలవరకు పుచ్చకొనబడును. కోరువారు డిప్యూటీ బోర్డు యింజనీయరుగారికి వ్రాసినయెడల పొడరు నోటీసులున్నా సారములున్నా బడయ గలరు”

4674

టి. కె. టి. వీరరాఘవాచారి, జిల్లాబోర్డు యింజనీయరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

మద్రాసు కార్పొరేషనుసభ

పన్నులను అధికముచేయరాదు

విరోధకరముగు చర్య

నిన్న సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రిపబ్లికన్ భవనమున మద్రాసు కార్పొరేషను సాధారణసభ 211వ జ. వారా యుగస్వామి వాయుడుగారి అధ్యక్షతన జరిగెను.

డామ్యుగారి తీర్మానముపై దీర్ఘమగు చర్య

“ఇండ్లపన్నును ప్రస్తుత మన్నదానికన్న మాటికి రెక్తి రూపాయలవంతున పన్ను నధికముజేయవలెను.” అను తీర్మానము డామ్యుగారు రుపపాదించిరి.

“మాటికి 2 రూపాయలవంతున” అను సవరణకు ఫర్వాండినుగారు ఉపపాదించిరి.

శ్రీయుత శ్రీరామయ్య వాయుడుగారు డామ్యుగారి తీర్మానముమీద ప్రసంగించుచు ప్రస్తుతము పన్నుల నధికముజేయుట చేయుట అవశ్యకతలేదనియు, పన్నుల నధికముజేయు సక్రమతలేకుండగనే బడ్జెటు తయారుజేయబడి ననియు, అంతగా అవసరమునో ముందు సంవత్సరములో విచారించ వచ్చుననియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత గవర్నరంగయ్యవాయుడుగారు తీర్మానమును ప్రతిపక్షించుచు పన్నుల చెల్లించువారలచే నెక్కుకొనబడిన పథ్యుడెవడును పన్నులధికముచేయుట కియ్యకొనగూడదనియు బాగ్యుకలేని నామినీలెను సభ్యులు ఉపపాదించిన ఈ తీర్మానము నామోడించి పన్నుల హెచ్చించినచో ప్రజాప్రతిఘటనలు మరల ఎన్నికలపరమమున ఓటర్లను సమీపించినచో వారు ఓటునిచ్చి మరల నీ సభకు పంపరని తెల్పిరి. కనుక సభ్యులందఱును ఈ తీర్మానమునకు ప్రతిఘటముగ ఓటునియ్యవలసినదని హెచ్చరించిరి.

శ్రీయుత యస్. సత్యమూర్తిగారు ప్రసంగించుచు రేటు చేయబడిన నాధారపడియున్న వారెవరును పన్ను నధికము జేయుటకు సమ్మతించరాదనియురేటుచేయబడిన పన్నుల నధికముజేయుట కియ్యకొనరనియు చెప్పి ప్రస్తుతమున్న బడ్జెటును విమర్శించిరి. మాంబళ్ళమును స్థలముల విక్రయమును నిరసించిరి. సిటిమార్టాలిటీపోర్టును అమలునందుంచుటకు యేర్పరము చర్య దీసికొనినటుల కనుపించుటలేదని ఆక్షేపించిరి.

విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నమున భోజనవసతు లానకూర్చ వలెననియు, ఉపాధ్యాయులకువృతమును జూచి వారల కుపకార తేతనము నియ్యవలసినదనియు కార్పొరేషను అధికారులను కోరిరి.

పన్నులను తగ్గించుటవల్ల ప్రభుత్వమువారు, రైల్వేకంపెనీవారే లాభము పొందిరి. ధనలేమిచే ప్రజలకు నలయునంత సౌకర్యము లానకూర్చుట కష్టమని చెప్పిచు మీద భాగ్యవంతులనియు మీద వీధిలనియు ఒక నియమక మేర్పరచుటకు సిట్టిమునిసిపల అక్షును సవరించి ధనికుల మీద పన్నునిధించవలెనని చెప్పిరి. ఏనుండువలె జేయుట కైనను ప్రజలందఱు నైకమత్యము కలిగియుండుట యవసరముగాన జన్మిను పక్షమువారును స్వరాజ్యపక్షమువారును లెనికృషిసలుపవలె నని హెచ్చరించిరి.

శ్రీయుత చక్రపాణిగారు తీర్మానముపై ప్రసంగించుచు జన్మినుపక్షమువారు పన్నులను తగ్గించుటకు తలపెట్టి యెంతలేదనియు పన్ను లధికమునో రేటుచేయవలెనను సభ్యులు పాత్రులు కావాలని, గాన పన్నుల నధికము జేయరాదని తెల్పిరి. కానిపన్నులతగ్గించుటచే ప్రభుత్వమువారు, రైల్వేవారు నానపడిరి. కాని ప్రజలకష్టము లల్లెయింపబడినది. సిటిమార్టాలిటీ రిపోర్టు నమలునందు బెట్టుటకు ధనలేమియే కారణమనియు ప్రభుత్వము వారి వద్దనండి అప్పుగా ధనముదెచ్చిగానిరేటు చేయవలెనను పన్నులధికముజేసిగాని ధనము పంపాదించి చాటి నిమాయనందంచవలెను కాని పన్నులనధికముజేయుటకు రేటుచేయవలెనను సమ్మతించినందున, ప్రభుత్వమువారు ధనము నప్పిచ్చుటకు సిద్ధముగా లేనందున ప్రస్తుత ఆవిధమున అప్పులలో నుంచుటకు విలులేదనియు పన్నుల కమిటీవారు శ్రమపడి బడ్జెటును సరిగ తయారుజేసిరి గాన పన్నుల నధికము జేయనక్కరలేదని చెప్పిరి.

శ్రీయుత ఎ.కామస్వామి మొదలియారుగారు ఫర్వాండినుగారిసవరణ కనుకలముగ ముచ్చటించుచు 6 నెలలక్రింద పన్నులు హెచ్చించవలసినదని తాము చెప్పిన ప్రకారము ఈ లోకజనన పన్నును అధికము జేయవలెననియే తలంపుతో నున్నామని చెప్పిరి. పన్నులయందు కొద్ది హెచ్చింపును కలిగించినచో ప్రజలు సమ్మతించక పోరనియు జెప్పి మాటికి రెక్తి రూపాయల వంతున తగ్గించుటచే కార్పొరేషనునకు 5 లక్షల రూపాయల నష్టము కలిగినది. ఇందువల్ల ప్రభుత్వమువారు, రైల్వేకంపెనీవారు, ఇంక భాగ్యవంతులే లాభము పొందిరి

గాని నిజముగ వీధి లాభవారికి తల 1-2 రెండురూపాయలు మాత్రము లాభము కలిగెను. 5 లక్షల కధికముగన్న యీ నెక్కువగ రెండు రెండు వేల ప్రజలు మాత్రమే నష్టముచెల్లించువాని. మిగత ప్రజలందరి సౌకర్యములకును మును అనగతములను కలుగ జేయవలసియున్నది. వైవాహిక కమిటీవారు బడ్జెటును కడునిపుతాతతో తయారుజేసి జమాలర్చుటకు సరిజామటకు ప్రయత్నములు సరిపెరి. కాని ఉపయోగకరమగు సిటిమార్టాలిటీపోర్టు నమలునందుంచుట కెచ్చటకు ప్రయత్నము సలిపినట్లునపడులేదు. ఇంతేగాక సువత్సరమునవారంతరములు సంభవించినో వాట్లకు తర యేర్పాటేమియు కానింది యుండలేదు. మాంబళ్ళమునోనున్న భూముల అమ్మకమువల్ల వచ్చునను మరల వచ్చే సంవత్సరమునకు రానేరదుగాన 1922 సంవత్సరమున బడ్జెటును తయారుజేయువపుడైనను తప్పక పన్నులను హెచ్చింపవలసి యుండును. కనుక ఈ సంవత్సరములకు వాసుగ వాలోచించి పన్నుల నధికముజేయవలెనని జెప్పుచు ఫర్వాండినుగారి సవరణ బలపర్చుచున్నాను.

శ్రీయశతి చెట్టిగారు రైల్వేవారికిని ధనికులకును 25 0/1 పన్నుల నధికము జేయవలెనని గాని వీధిలకు పన్నులనధికము జేయరాదనిరి.

శ్రీయుత రంగరామానుజంగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రసంగించుచు పన్నుల నధికము జేసినచో బిడ్డు ఆరోగ్యకూముల నధికముజేసి నీటిసరేని బాసుగ జరుపవచ్చును గాని సామాన్య ప్రజలు ఇంతువల్ల చాల అసంతృప్తిజేందెదరు. వైవాహిక కమిటీవారు ఆరోగ్య కమిటీవారును కొంతగ పన్నులను విధించనక్కరలేదని నుడిచినప్పుడు మనము పన్నుల నధికము జేయజూచుటకు తలపెట్టరాదని జదివిరి.

శ్రీ తనికాచలం చెట్టిగారు ప్రసంగించుచు స్వరాజ్యపక్ష తమిళులగున్న అబద్ధ ప్రపంగమును వదిలియున్నదనిరి. సత్యమూర్తిగారు అబద్ధమును వదలు సభాగౌరవమునకు తగియున్నదా! తగియుండచో ఉచ్చరించిన సభ్యుడు ఆపదమును ఉపసంహరించుకొనవలెను.

రంగరామానుజంగారు :—మద్రాసు కార్పొరేషనుయందు “లూట్” అని ఉచ్చరించిరి. ఆ పదము సభాగౌరవమే అయినచో నిద్రయు నట్లే అనిరి.

సత్యమూర్తిగారు :—నేను ఇంకొకచోట ఉచ్చరించినందువల్ల నేమి జరిగినదో జేరు విషయము. ఒక వార్తాపత్రికను తూలనాచుట సభాగౌరవమునకు తగియున్నదా!

తనికాచలం చెట్టిగారు :—ఒక వార్తాపత్రికనన్నకూర్చి తప్పుగా రచించినదిగాన. అట్టి అబద్ధములను నిరసించుచు నచ్చరించెదనని జెప్పిరి.

అధ్యక్షులు :—తనికాచలం చెట్టిగారు ఉచ్చరించినపదము వోషమైందికాదు.

తనికాచలం చెట్టిగారు తిరిగి ప్రసంగించుచు పట్టణమునందరికిని పన్నులుజేయునట్లుమన పన్నుల నల్పపద్ధిజేయుటకు తానుగోరించెదమనియు ప్రస్తుతము పన్నుల నధికముజేయరాదనియు జెప్పిరి.

సత్యమూర్తిగారి ఉపవాదమునందు విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనవసతులను ఉపాధ్యాయులకు ధనసహాయమును కార్పొరేషనువారు జేయవలెనని జెప్పిరి. మీద కాసంసభమునందు తీవ్రముగ నువ్వధాగను ఉపవాదములనిచ్చి కాలము గడుపుటకంటె ఉపయోగకరముగు నిజప్రజులను జరిపించుటకు నచ్చట ప్రభుత్వమువారి నేల కోరరాదు?

సత్యమూర్తిగారు మీపార్టీవారు 6 సంవత్సరములు మంత్రపదవుల నల కరించెయ్యండి. ఈ విషయమును మీరేమి జేసిరి? ఉద్యోగములకై పరుగెత్తికాబోలు.

తనికాచలం చెట్టిగారింకను ఈ విషయమున ప్రసంగించుచు పూర్వము ప్రభుత్వమువారు విద్యాకాఖానానుంచి రెండు లక్షలు వినియోగించెడివారు. ప్రస్తుతము 7 లక్షలకుపైగాఖర్చుపెట్టి యండగా వారు ఈవిషయమై శ్రద్ధదీసికొనక కార్పొరేషనువారి నేల ఖర్చుపెట్టుటకు కోరవలెననిరి. గుర్రానునందు గృహములఖర్చు, తిగిపోయినది. అద్దె తగ్గినది. అట్టితగి ఇండ్లపన్నుల నధికముజేయుటకు జూచవలెననిరి. మాంబళ్ళమునన్న సభిలమును విక్రయించుటయందు ఆక్షేపణలేదనిరి. బడ్జెటునందు ప్రజలకు ఉపయోగకరములగు పనులనేకముజేయుట కేర్పాటుగావించవలసినట్టికరి. పన్నుల నధికముజేయరాదని జెప్పిరి.

శ్రీయుత సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు తరువాత ప్రసంగించుచు తనికాచలం చెట్టిగారు గవన్యమిచ్చిన విధానమున కార్పొరేషను జేసిరి.

రంగ రామానుజంగారు ఒక సభ్యుడునుదీనిన ఉపవాదమును మిద వరెయొక సభ్యుడును వివరింపవచ్చునా.

అధ్యక్షులు :—ఉపవాద సభిరణిని గూర్చి ముచ్చటించనవచ్చని వెంకటాచలం చెట్టిగారిని కోరిరి.

వెంకటాచలం చెట్టిగారు : మీరు నుడిచినదేమియు గుచికరముగ లేదనిరి. తరువాత ప్రసంగించుచు తాము అధ్యక్షులగు

నన్ను పూను పన్నుల నధికము జేయుటగుర్చి ఉన్నది ఉన్నట్లు జెప్పిరి. నగరమునకు ప్రజల ఉపయోగార్థము యెక్కువసౌకర్యములను కలుగజేయుటకు ప్రయత్నము నలుపుతెరి తామును తమ పార్టీయును పన్నుల నధికము జేయుటకు అనుమతించుము కాని బడ్జెటునందు జమా ఖర్చులు సరిపోయినపుడు పన్నుల నధికము జేయుటకు సమ్మతించవలసినది

యాంజిలోగారు అధికముగు పన్నులు తగ్గింపబడినను ఇండ్ల అద్దెలు తగ్గినవాయని ప్రశ్నించిరి. ప్రజలకు ఆరోగ్యము నీటివలెనని ముదలగు సౌకర్యములను ఒకరూర్చులెనని నుడిచిరి.

రంగయ్యవాయుడుగారు ఈ తీర్మానముమీదచర్యముగించుచునీ తీర్మానము బెట్టుగా నది ఆమోదించబడెను. కాని అధ్యక్షులు ఇంకను చర్య జరుగవలెనని హెచ్చరికగారిరి విలివిరి. హెచ్చరికగారు ముచ్చటించుచు వార్తాపత్రికలనుగూర్చి కొందఱు మాట్లాడిరి. మనము కార్పొరేషను సభయందు నున్నప్పుడు దాని సభ్యులగునే తలచి కార్పొరేషను అంతల మనము జేయు పనులను మరచిపోవలెను అనిరి

తరువాత హెచ్చరికగారు బడ్జెటునందుగల పరియంతమును విమర్శించుచుండగా వెంటవెంటనే పరిమారు వైవాహిక కమిటీ అధ్యక్షులకు తనికాచలం చెట్టిగారు అడ్డగించుచు కమిటీవారి చర్యను సమరించుకొనుచుండిరి.

ఇ. యల్. ఆయ్యంగారు ఒక సభ్యుడు ఉపవ్యంగించు నప్పుడు ఇంకొకరు పదేపదే అడ్డగించునవదనిరి. హెచ్చరికగారింకను ప్రసంగించుచు వైవాహిక కమిటీవారు తమవిధిని చక్కగ నిర్వహింపలేదనియు ఇండ్లపన్ను నధికము జేయవలెననియు జెప్పిరి.

కోదండరామమొదలిగూరుగారు తరువాత మాట్లాడి వైవాహిక కమిటీవారి చర్యను సమరించిరి.

సుందరాపు వాయుడుగారు తరువాత ప్రసంగించుచు ఈ బడ్జెటునందు అన్ని సౌకర్యములు జరుపుటకు యేర్పాటుగావించబడినందువల్ల పన్నుల నధికము జేయరాదనిరి.

తరువాత డామ్యుగారు తమ తీర్మానముపై జరిగిన చర్యకు జవాబు(పన్నుల నధికము జేయునన్నచో పట్టణముందు మరణము అధికముగనుండునని చెప్పిరి. తరువాత డామ్యుగారి తీర్మానము ఓటునకు బెట్టుగా అధిక సంఖ్యాకులచే తీర్మానము ఓడిపోయెను.

ఫర్వాండిజాగారి సవరణకు ఓటునకుబెట్టుగా తీర్మానము ఓడిపోయినదని అధ్యక్షులు చెప్పిరి. పోలకోరగా కొద్ది ముడి మాత్రమే సవరణ కనుకలముగ ఓటుజేసిరి. రామస్వామి మొదలియారుగారు, ఫర్వాండిజాగారు హెచ్చరికగారు, డామ్యుగారు, రీడ్సుగారు, సవరణ కనుకలముగ ఓటు జేసిరి.

సత్యమూర్తిగారు, సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, వివాహి మందరం పిళ్ళెగారు తలములగ నుండిరి. తక్కినవారు సవరణతీర్మానమునకు ప్రతిఘటముగ ఓటుజేసిరి. తీర్మానము ఓడిపోయెనని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

సభ ముగిసెను.

రాయలకమిషనుకు బహిష్కరించుటకు రావల్సిండికి పొరుగుగూరుండి మనుష్యులను రప్పించిరి లండన్ ప్రెస్సుచిత్ర ఖరి చెంపుచున్నాడు.

నోటీసు
కర్నూలు డి|| ము|| కోర్టులో
అన్వలు దావా నె 554/1927
వాది:—నె 676 గు హెడ్ కాన్స్టేబిల్ అమ్మ
సామెలు.
ప్రతివాద్లు:—1 అన్వలసామె 2 ఖాళింబీ 3 జగట్
య్యబాహింసామె 4 ఆమె 1 బో ప్రతివాది గోపాలకేట
వైజాం యిలాఖా. 2-3-4 ప్రతివాదులు కర్నూలు.
2-4-1921 లేసిన గ 100, దావాకు రు 100 కి నె 18
రు 2-0-0 ప్రకారం జడ్జి 8 జో ప్రతివాది పేర 1-2 ప్రతి
వాదులు వ్రాయించియిచ్చిన ఆయక పత్రమున రి జో ప్రతి
వాది పేర ట్రాక్ షర్ చీయిచ్చినందున సవర్ ట్రాక్ షర్
పాక్షునబట్టి వాది ప్రతివాదిలైన రు 259 లను రాబట్టుకొ
నుటకుగాను దావా దాఖలుచేసియున్నాడు. సవర దావా వి
షయమై 1 బో ప్రతివాదికి ఏమైనను ఆక్షేపణలన్నయెడల
4-4-1928 లేసిన పగలు 10 గంటలకు కోర్టువారియెడల హాజ
రుఅయి మనవిచేసుకొనవలయును. యిందుకుతప్పినయెడల కోర్టు
వారు యెక్సార్బి చేయుచున్నాడు.
ఎస్. అన్టాసామిఅయ్యంగ
4676 వాదివేటు

ప్రజాసేవాసంఘముయొక్క వార్షికోత్సవము

జయకరుగారి గంభీరోపన్యాసము

లాహోరు, మార్చి 24:—శ్రీయుత లాలా లజపతి రాయగారు సాహించిన ప్రజాసేవా సంఘముయొక్క ఎనిమిదవ వార్షికోత్సవము నేడు అక్కడ వైభవముతో జరిగెను. ఈ యోత్సవమునకు నిర్వహించబడిన గొప్ప పందిలిలో జనులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. వందేమాతరం పాటతో సభాకార్యక్రమము మొదలయ్యెను. సంఘస్థాపకడం లజపతిరాయగారు మాట్లాడుచు నొకసంవత్సరములో యీ సంఘ మున త్వరమైన కార్యములను సాధించెనని పేర్కొనిరి. ప్రస్తుతము సంఘము నాలుగు రాష్ట్రములలో పనిని కొనసాగించుచున్నది. ఈసంఘముతరపున 'వందే మాతరం' 'సీపిఐ' అను రెండు పత్రికలు ప్రచురింపబడుచున్నవి. తమ కార్యక్రమములో విక్రీణి ముఖ్యమైనది అంగరంగోక్కబడిన ప్రజలకు వృద్ధి చెప్పట. ఈపని విక్రీణి త్వరితముగా నడుచుచున్నది. ఇతర సంఘములవలె దీనికి సిక్కులని, సనాతనలని, అర్యసమాజకు లని భేదము లేదు. జాతిమతభేదము లేక ప్రజల ఆర్థిక సాంఘికాభివృద్ధికి సాటుబడుటయే సంఘముయొక్క యుద్దేశము. ఇది మతప్రచారమునకై యేర్పడిన సంఘము కాదు. ఒకసంఘమునకును పనిచేయ బూనుకొనలేదు. ఉపన్యాసమును ముగించుచు లజపతిరాయగారు యీ సంఘము తరపున శ్రీల ఆనుపత్రి కట్టుటకు లక్షరూప్యముల విరాళము నిచ్చుచున్నాననియు, అభిమానులవలన 77 వేల రూప్యములు లభించెననియు, దీనిని ధర్మకర్తలపరము చేయుచున్నాననియు చెప్పెను.

జయకరుగారి యుపన్యాసము

అంతట జయకరుగారు తమ యధ్యక్షతాపన్యాసము నీ క్రింది రీతిగా నిచ్చిరి:

"ప్రస్తుతపు పాపిష్టివిద్యావిధాన మంతయు సంపూర్ణముగా మారవలెను. ఈవిధానమున విద్యార్థులపులకును, విద్యార్థులకును సంబంధములేదు. రమణీయములగు సాధములకు గట్టుట యందే ప్రవృత్తి వ్యయముచున్నది. వానిలో చదువుకొను వారు జీవన్ముఖములైనాను. మనము పూర్వకాలమునందలి నిరాడంబరవిద్యావిధానముకై మరలవలెను. జాతీయాభివృద్ధి ప్రజాసామాన్యము; కార్మికులు, ధనికులు నను నీమధ్యమిది నాధారపడియున్నది. ధనాధికులు ధనమునొసంగవలెను. సామాన్యులు సేవచేయవలెను. అప్పుడుగాని ప్రజల అభివృద్ధికాదు. పూర్వపు గ్రామజీవనము పునరుద్ధరింపబడవలెను. లజపతిరాయగారి పరిణామ సరియయినమార్గములలో ప్రజలకు సేవజేయుచున్నది. సహాయనిరాకరణపురోజులలో గ్రామపునరుద్ధరణమునయి మె చెప్పినమాటలు ఫలసంతములు కాతేదు.

ప్రాచీనవిద్యా విధానమునకును ఇప్పటివిద్యా విధానమునకును భేదము

ఇప్పుడు విద్యలకై లక్షరూప్యము చిచ్చిరేరి, అంతయు భవనముల మీదనే వెచ్చింపబడుచున్నది. అగ్ర్యకునిభవనము, పాకరాల, తోటలు నిర్మించునరీకే ప్రవృత్తి పూర్తియగును. ఇంక విద్యార్థులకై యేమి వెచ్చింపబడును? వీటి మీదను. ఈవిద్యావిధానమునందు విద్యార్థులస్థితి విక్రీణి పంతాపకరము గదా! కావున, మనకర్తవ్యము పూర్వపుపద్ధతులకును, విద్యా విధానమునకును మరలుటయే యైయున్నది. విద్యలోనిగ్గు మన పూర్వము సాధించినారు. పాశ్చాత్యులందరూ మన పూర్వసాంప్రదాయము లనువరించుచుండగా మనము వాటిని మరచుచున్నాము. లాలాజీగారి సంఘముద్వారా విక్రీణి యుత్సాహముయొనసేవ జేయుచున్నాడు. ఏ విద్యాయంత్రము నిట్టి సేవ జేయుటలేదు. స్వతంత్రతేజములలో నెచ్చటను నిట్టి విద్యా విధాన ముండుటకు వీలు లేదు. మనభోజి బానిసలకే యిది తగును.

మృత్యోద్ధరణ

నిమ్మజాత్యుద్ధరణలో నీసంఘము చేయుచున్న పని విక్రీణి ప్రశంసనీయును. ఈజాతుల సాంఘిక, ఆర్థికజీవనము నభివృద్ధిపరచుటకేగాని, క్రైస్తవమతప్రచారమువలె గురుదేశములో గాదు ప్రజలు సఖముగానుండుటయే సంఘముయొక్క యుద్దేశ్యము.

లాలాజీ - భారతజాతీయత

నేను రాజకీయవిషయములను నేర్చుకొనుచున్నపుడు, లాలా లజపతిరాయగారి విశాల భారతాకాశమున తేజోవంతముగా తేసి ప్రసీధిగాంచిన ముగ్గురు మహానీయులలో నొకడు. దేశభక్తి త్యాగము లాలాజీగారు ఉగ్రబాలతో త్రాగియుండవలెను. తక్కిన నందరూ నిడించుచుండగా, పాంచాలదేశము యొక్కతేజోవంతు స్థాపించెను. ఈసంఘము ఒక మహామేధా

వి యగువాడు తనయనుభవములచే, పాంచాలము నభివృద్ధిచేయుట కేర్పడియున్నది. నాగరికత ఆరోజున కారోజు అభివృద్ధి యగును.

దక్షిణ విద్యాభివృద్ధి సంఘము

లాలాజీగారి సంఘము దక్షిణ విద్యాభివృద్ధి నీ సంఘమువలె ప్రజలకు విక్రీణియొనయోగి కారి యగును! ఒక ఉద్యమనాయకుని ముగ్గురెములనే తీవ్రతలను ఆవరింతురు. లాలాజీగారి త్యాగము, బుద్ధివైభవము నీ సంఘములో నితరులకు పట్టుబడేనేని మనపని జయప్రదముగా జరుగును. ఈ పని ప్రాచీన భారతవర్షమును ప్రస్తుతమును సమన్వయము చేయుట కేర్పడియున్నది. ఆరోజున మనకు స్వాతంత్ర్యము అంగముగాని, యితరభాషలుగాని చక్కగా మాటలాడుట వలనగాని రాదు. నాయకులకు వెనకనున్నవా రెట్టివారని ప్రభుత్వముచూచుచుండును. ఒకసారి మాంపేరుగాదు భారతదేశములో నొక నాయకునితో "మీరు యింజనులేగాని, మీసెంక బండే"వని ప్రశ్నించెను. నీజముగా బండ్లులేనిది యింజనులకు బొట్టబుచ్చేగదా! మన ప్రస్తుతస్థితిలో నాయకులకు వెనక బండను తయారుచేయుట మనకర్తవ్యమయ్యున్నది. అధ్యక్షమున కవకాశములేదు. అధ్యక్షుడి మిస్టకుండుట మగతనము కానేరదు. సక్రమమున ప్రజాభిప్రాయమునకు లొంగినట్లు ప్రభుత్వమువారు చేసిని లొంగరు. ఈవిషయము సెయిన్ సంఘ బహిష్కారమున బాగుగా వ్యక్తమయ్యెను. ప్రజలే మనకు కరణ్యము. మన యభివృద్ధిని విరోధించుచున్నది, ప్రజల మాధ్యమే. ప్రజాకండ్లు దెరచినగాని స్వాతంత్ర్యము చేయరదు.

కాంగ్రెసునుండి విడిపోవుటకు కారణములు

కాంగ్రెసునుండి బయటికి వచ్చిననేగాని కాసనపథ్యములకును, ప్రజలకును యిప్పుడున్న దూరభావము తగ్గదని నాయాభిప్రాయము. కాసన పథ్యముల దూరమునందు పట్టెలుగా ప్రజలే యీ భేదమును తగ్గించగలరు. వీరిద్దరికిని పద్మావతుండుట విక్రీణి యనవరము. కాసనపథ్యము మాత్రమే స్వాతంత్ర్యము సమ మార్గబాలవు కాసనపథ్యము పూర్తిగా వదలుటయే భావ్యము గాదు.

కాసనపథ్యముల విధి

ప్రజలకు కాసన పథ్యమును, కరీరము-ఆత్మవలె కలసి యుండవలెను. కాసనపథ్యము గ్రామములకు వెళ్లి యచ్చటి ప్రజలనుండి యుత్సాహము, కార్యదీక్ష నేర్చుకొని, వారిపక్షమున కాసనపథ్యలో వాదించవలెను. కాసనపథ్యలో మనము ప్రభుత్వమువానిని ఖండించుటయందుగల జవాబుదారిని తలచుకొన్నప్పుడు నాకు చాల నిద్రాస్థానము గలుగును. ఈసందర్భములో కాంగ్రెసువారు చేయుచున్న పని బాగుగాలేదు. మఖ్య సమస్యలు విచారణకు వచ్చునప్పుడు వారు లేచిపోవుచున్నాడు. కాసనపథ్యలో పనిచేయుట తమ కేక్కిరామర్థ్యములను వెచ్చించుటయే యున్నది. కాని లాలాజీగారు సాహించిన సంఘము వలన నిట్లు వ్యయమయిన కేక్కి మరల దిగ్గుణముగా లభించగలదు. లాలాజీవంటి మహానీయునికి తగిన స్మారకచిహ్నము, అతడిలోకమున విడిచిపోయిన తరువాత సువర్ణముతో చేయబడిన చెక్కడము కాదు. అతడు సాహించిన సంఘమునకు ప్రవృత్తిను, సేవకులను తయారుచేయుటయే సరియగు స్మారకచిహ్నము.

లజపతిరాయి హాల్ శంకుస్థాపన

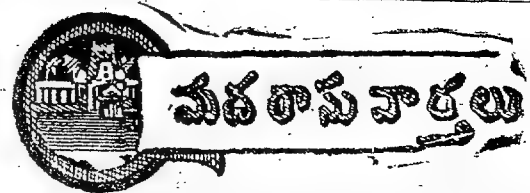
మదనమోహనునిచే చేయబడెను

లాహోరు, మార్చి 24:—శ్రీ పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు ప్రజాసేవా సంఘసభాములో నేడు, లజపతిరాయి హాల్ను శంకుస్థాపన చేసిరి. ఇథలో ఉత్సాహము మిన్ను ముట్టెను. మదనమోహను దుశస్యసించుచు : జనతిరాయి గారు ముప్పది సంవత్సరములనుండి చేయుచున్న శతసేవను ప్రశంసించి, వారు వాటినిజీవన వృద్ధియై, బ్రహ్మాండమైన వృత్తు ముగియక యిరొకరి.

మొదట కొందరు యవకులు కట్టసాము, బలముతో సాము ప్రదర్శించిరి. తరువాత యిద్దగు శ్రీల జాతీయగీతములను పాడిరి. అంతట అచ్చింతానంగారు మాలవ్యాగారిని శంకుస్థాపన చేయడవి కొరయ నీ విశాలమైన భవనము పునక భాండగారము పెట్టుటకును, సభల జరుగుటకును సుపయోగించునని చెప్పిరి. లాహోరులో ఉపన్యాసములకు తగిన స్థలమేలేదు. ఇంకను భవనమునకు 40 వేల రూప్యములు కావలెనుగాన, ప్రజల సాయముచేయుదరని కోరెదము. (ప్రే. వె. ప్ర.)

పార్లమెంటు కార్యక సభ్యుడు స్వామ్యులు క్లిష్టముగాగు డిమీరితులు చెడి చనిపోయిరి.

ఆసియా సంబంధమున కపిల వర్ణముగల బెంబులబంటి తప్పించుకొన పారిపోయెనట. బ్రెజిల్నులో సంచరించుచున్నదట. మరల బట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

మద్రాసు కార్యరేఖ:—80-8-28 తేది కుక్రవారం సాయంకాలం 5-10 గంటలకు కార్మికులు అనవరసభ జరుగును.

ఎల్. టి. డిగ్రీవరీక్షలు:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు ఎల్. టి. డిగ్రీవరీక్షలు ఈవందవత్సరము ఏప్రిల్ 29, 30, 31 తేదీలను ఉచయము 10 గంటలు మొదలు జరుపబడును.

డా॥ అనిబి సెంటమ్మగారు :—“న్యూయొర్క్” పత్రికను దైనిక ఉదయ పత్రికగా ఏప్రిల్ 10-వ తేదీనుండి ప్రకటింప నిశ్చయించియున్నాడు. (అ. వె.)

రాకపోకలు :—ఎక్స్ ప్రెస్ అసిస్టెంటు కమిషనరు రామభాతంగారు నేటియదయము వచ్చిరి. కొల్లెంగోడు రాజాగారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి కొల్లెంగోడు వెళ్లిరి.

దక్షిణయొండియా వర్తకసంఘవారి కసభ:—యీనెల తేదీ 31 శనివారమునాడు సాయంత్రము 4-80 గంటలకు సమావేశమగును. ఎల్. ఎస్. సి. టి. ముత్తయ్య చెట్టిగారు అధ్యక్షత వహింతుర.

రాజధాని మార్పుహాండు సంఘము:—యొక్క 17-వ వార్షికోత్సవము 28-వ తేది బుధవారం సాయంకాలం 5-80 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి కలెక్టు మార్గవద్ద గా॥ రా॥ బి॥ సి. వి. ఎన్ వరసింహారాజాగారి యధ్యక్షతన జరుగును.

గా॥ ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియారు:—గారికి దక్షిణ భారత వైవస్థాంత్రంగం ప్రచురణసంఘము(తిరునల్వేల్లి) వా. 8-8-28 తేది బుధవారం సాయంకాలం 5-80 గంటలకు కొరలు మెచ్చెంటు వీధి నెం 6 లద్ద అల్వాహార విందొనగడక.

కాంగ్రెసునాయకుల బహిరంగసభలు:—(1) 28-8-28 తేది బుధవారం సాయంకాలం 5-80 గంటలకు గోక తేహలలో శ్రీయుత కే. నాగేశ్వరరావుగారి యధ్యక్షతన (2) 29-8-28 తేది గురువారం సాయంకాలం 6 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి వీధి లిలకుట్టుమునన్న శ్రీమత కె. వి. ఆర్. స్వామి నాయుడుగారి యధ్యక్షతన జరుగును.

మైనరుబాలికల సంరక్షణ:—మైనరు బాలికలను వ్యభిచారవృత్తిలోకి దింపువారిలను శిక్షించుటకు, అట్టిచర్యలను ఆటంకపరచుటకు, ఇండియన్ పీనల కోడ్డు 872, 878 కే. క్ష నలను ఉపయోగింపజలయనని ప్రభుత్వమువారు క్రిందియధికార లకు గొరినటుల చేలియుచున్నది.

NOTICE IN THE COURT OF THE STY. SUB-MAGISTRATE PRODDUTUR.

O. S. No. 154 of 1927.

1. Cheekati Subbammah

2. Ramanappa of Proddutur

Plaintiffs.

1. Iragam Reddy Bala Rangayya

2. Kutagula Naganna of Tummalapalle, Hamlet of Tellore, Pulivendla Taluq.

Defendants.

Take Notice that the above suit filed by the plaintiffs for the sum of Rs. 298-8-5 to be recovered from the Defendants due as dealings, being the principal interest & etc., is posted for enquiry on 31-3-28. If the Defendants do not appear and raise any objections, the suit will be passed ex-parte.

C. K. VENKATACHARI,
10-3-28.
Pleader for Plaintiffs.
Proddutur.

జిలుబు, శైత్యమువల గలుగు

4418

మాడుకొక విప్ర్యాసంపాదకు లగు రామానందాచార్యుగారు 15 వ తేదీ లాహూరువచ్చి "కాశీరామ అఖిలామ చంద్ర మజుందారు స్మారకోపన్యాసముల నొసంగిరి. "బ్రహ్మసమాజము జాతీయాభివృద్ధి" "ఆధునిక సుతంసాగర మార్గదర్శి" "ఆధునిక కళారత్న జాతీయ సంస్థాపకము" అను మూడుపన్యాసములూ పంపివేసెదవ, 17 వ తేదీన "స్వరాజ్యము మన అర్హతము" గూర్చి బహిరంగోపన్యాసము నొసంగిరి. కాలేజీ విద్యార్థులకును, దయానంద ఆంగ్లోవేదికుల కాలేజీ విద్యార్థులకు వెగి నేషియలు కును వేరువేరుగ నుపన్యసించిరి. ఆదివారమునాఁడు బ్రహ్మసమాజ దిగములూ ఉపాసనగావించిరి. 21 వ తేదీన మొదలుకొని తిరిగి కలకతాకుబోయిరి. (ఆ. (కె.)

13 వ కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి మండల సహకార సభ

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము

అడుసుమిల్లి వెంకట ఉగ్రస్వామి పూర్వ ఆంజనేయ
సామ్రాజ్యవాదజిగారి ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము
మండి యీ క్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

ఉద్దేశ్యముభివృద్ధి

ప్రపంచమున మనమండలములలో సహకారము యెట్లు
యెంతవరకు అభివృద్ధి గాంచినదియు యెట్లు సరిజామును నొందు
చున్నదియు కొంచెము సింహాలోకము చేయవలెను. సహకా
రమునగనే మొట్టమొదట పాడగట్టునది పరపతి గణక అద్దానిని
గూర్చి కొంచెము విచారించుము. ఇట్లుచేయుటలో క్రిందటిప
ర్యాయము యీ గ్రామమున వుండలపై జరిగినదిమొదలు గత
జూకావరకును జరిగిన పరిణామము గమనించుట సమంజసము.
మరియు మనభాగోగులు విచారించుకొనునపుడు యిరుగుపొరుగు
వారితోను మొత్తము సమానముతోను పోల్చి చూచుకొనుట
సామాన్యము. మన తోడివాళ్లలో అభివృద్ధి గమనింపు మన
పరిణామ ప్రయత్నమునకును తోడ్పడును. అందువల్ల మన జిల్లా
ఒక్కటికే కాక యిరుగుపొరుగు జిల్లాలు అగు గుంటూరు, గో
దావరి మండలములతో సంబంధించిన ఆంధ్రాపరమార్థ వ్యవస్థగా
వివరించెదను.

1918-19. 1922-23. 1926-27.

గంటూరు	84	14	258	88	492	47
కృష్ణా (పశ్చిమ)	224	15	458	70	715	86
గోదావరి	185	22	425	37	581	60
మద్రాసు రాజ	4218	641	7195	966	11486	1501
దాని						

ఈ పట్టినిబట్టిచూడగా యిరుగుపొరుగు మండలములకంటె
కృష్ణా గోదావరి మధ్యదేశమైన మన సమస్థిమండలమున అ
భివృద్ధి చాలతృప్తికరముగానున్నది. 1918-19 సంవత్సరమునకు
దాదాపు రెట్టింపు 1922-23 సంవత్సరములోను అంతకు దాదా
పు రెట్టింపు 1926-27 సంవత్సరములోను సంఖ్యాభివృద్ధి కాన
నగును. మద్రాసు రాజధాని మొత్తముమీద అభివృద్ధినిబట్టి
చూచినను మనయభివృద్ధి అందుకేమియు తీసిపోవుటలేదు.

సభ్యులసంఖ్య, భాగదనము, వ్యావహారికధనము, మొ
దలగునవియును ఈ ప్రాప్తికే అభివృద్ధి గాంచును. వీనికి సంబం
ధించిన అంకెలుచెప్పి మిమ్ములను అనవసరముగ విసిగింపను
కాని బకాయిబాకీలు దావాదికాయిదాలు మధ్యవర్తి దీక్షిం
అనుగ్రహ, అక్కడక్కడ బయటకుకట్టి ప్రవ్యాపకము
మొదలగు లోపములు గమనించినప్పుడు మాత్రము కొంత య
సంతృప్తికరము. ఇట్టిలోపములు ఎంతోమ్రుముగ చక్కజేసిన
మన సంఘములకును, మన గ్రామములకును, ఉద్ద్యమమునకు
దేశమునకు జాతీయతకు అంత ప్రేమస్ఫూర్తము.

ప్రత్యేకరకపు సంఘములు

గృహనిర్మాణ సంఘములు:—మొట్టమొదట గృహని
ర్మాణ సంఘము ది 29-6-1919 న రిజిష్టరు ఆయినను అది అ
భివృద్ధిచెందియు నిర్మితముగ నుండి రద్దుచేయబడుటకు సిద్ధముగ
నున్నది. కొంచెము పజీవముగ పనిచేయు సంఘములు నుమాను
నాలుగు సంవత్సరము లీమధ్యనే బయటపడెనని. ఇప్పుడు ను
మారు 10 సంఘములు భాగగ పనిచేయుచున్నవి. అయితే ఇవి
బట్టిలో నెలసరి సంపాదనగల మధ్యతరగతివారికొరకే
దొరతనమువారు ఉద్దేశించుటవల్ల సాగుపరి అదాచును వచ్చు
వారికిగాని గ్రామవాసులకుగాని పేదలకుగాని యెక్కువయొప
యోగకారిక లేవు. పేదలకును గ్రామవాసులకును సాగుపరి
పాదాలు మాత్రమే యవ్వగలవారికికూడ యీ సంఘములు
ఉపయోగపడునట్లుండవలెను.

సాలంపనివాండ్ర సంఘములు:—జాలము పనివాండ్ర
సంఘము లనుపేరుతో పనిచేయునవియు యితరపరపతిసంఘ
ము లను నుమాను 80 సంఘములు నిమ్మబాతులకొరకు పనిచేయు
చున్నవి. వీనిలో నుమాను 8500 మంది సభ్యులు కలరు. నుమా
రురు. 16000 లు భాగదనముకలరు. మొత్తముమీద నివి దా
దాపురు. 85000 రూపాయలవరకు వ్యవహారము జరుపుచున్న
వి. మన జిల్లాలో లక్షలకొలది జనసంఖ్యగల నిమ్మబాతులకు
యిదికొంత ఉపకారమే యైనను వారి జనాభాబట్టి బహుస్వ
ల్ప మనక తప్పదు. వీరియభివృద్ధికే దొరతనమువారును ఇతర
దేశ ప్రభులు యెక్కువశ్రద్ధ వహింపవలసియున్నది.

భూమితనభా వ్యాంకు, గుడ్డవల్లేరు:—రాజధానిలో
నున్న భూమితనభా వ్యాంకులలో యిదియే అగ్రస్థానము న
హించుచున్నది. ఇంతవరకు నుమానురు. 150000 లు ప్రజలను
ద్రుండుచున్నది. 50000 లు ప్రభుత్వమువారివద్దనుండియు ఋ
ణపత్రములద్వారా స్వీకరించి నుమానురెండువందలమంది మొం
బరకు దీర్ఘ వాయిదాబయలును నిచ్చి దీర్ఘ ఋణగ్రస్తతనంచి వి
ముక్తులను జేసినది. తమయావత్తు సంపాదనయును నుమానురు. 50000
లు యీ వ్యాంకుకు ఋణపత్రములు కొనబడల్ల పెట్టు
బడియచ్చి సాగు ఒకటికి నూటికి యెదురుపాలమునంద్విత్వోమా
త్రమే తృప్తికొంది. పేదసోదరులకు అవివేచనాయ మొనర్చిన
ప్రతివారి నూర్వవారా యిరువారు పంతులుగారిని కృతజ్ఞత
తో స్మరింపవచ్చు మనము కృతఘ్నులగుచుము. ఆ సంఘకా
ర్యనిర్వాహకు లందరు వందనీయులు. కాని యిట్లయ్యెను ఆ
సంఘవ్యవహారములు ఎటుచూచినను యేడుమైళ్ల దూరమునకు
మాత్రమే నిర్ణయించుటచేత అందువల్ల కలగవలసినంత లాభము
ప్రజలకు గలుగుటలేదు. యీ వ్యాంకుయొక్క సిద్ధాంతనిర్వహ
ణములనుగూర్చి తాము చర్చించి సూచనలు చేయుటవలసరము.
దీనివద్దకు విరివిగా వెలముతో అగుటకు అనగా ప్రజామోదము
పూర్తిగా లభించువరకు అందునుగూర్చి దొరతనమువారు కొంత
హామి యిచ్చునలెను. మరియు అట్టివ్యాంకులు స్థాపించు తా
లకాలలోని భూస్వాముల అందరియొక్కయు నిశ్చయముగా
లాప్రకారము చెల్లదగినట్టియు ఆస్తిఆవృత్తి రిజిష్టరు తమస్వంత
భక్తుతో దొరతనమువారు తమారు చేయునలెను. ప్రస్తుతము అ
ట్టి వ్యాంకుల కన్నిటికి ఋణములు యిచ్చుటకుగాను మద్రాసు
వంటి కేంద్రస్థానమున నెంట్రల్ భూమితనభా వ్యాంకు ఒకటి
నిర్మాణము కావలెను.

శేతసంఘములు:—మన దేశసా భాగ్యమునకు ముఖ్యము
ను పాటలెరువాతి ముఖ్యసంపదమును బట్టు సంబంధించినట్టియు
శేతసంఘములనిర్మాతము దేశభాగ్యమునకు గలవా రందరికిని
కొంతవిచారము గొల్పకమానదు. శేతపరిశ్రమ కడుమిష్టి
యందున్నది దేశమంతయు 'ఖద్దరు ఖద్దరు' అని మారు ప్రా
గుచున్నను యిప్పటికి అన్ని బాపతులు నుమాను దిసంఘముల
కంటె బయలుదేరినట్లు కనపడదు. వీనిలో ఒకటిరెండు అంత
రించియేయుండును. తమకులో సంఘము నుమాను యొనిమిది
శేలభాగదనముతో బైలుదేరియును శేవకారమై భూకలయనీతి
లో నున్నది.

కవుతనరసంఘము నామమాత్రావశ్యముగన, అంగలా
రుసంఘము శిల్పవశ్యముగను ఉన్నట్లు విందుము. ఈ సంఘ
ములు యింతిరుస్థితియందు ఉండుటకు కారణము లారిసి వాని
ని నివారించవలసిన బాధ్యత మనయందరిపై నున్నది. తమయో
చనలలో యీ విషయము ముఖ్యస్థానమునహించి నర్తా మగునని
మనవిజేయుచున్నాము.

ఇతరసంఘములు:—మృణిసిపత్ యూనియనులు, లో
కలుబోర్డు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువానికి సంబంధించిన సం
ఘములు ఇంకను చాల అభివృద్ధి గాంచవలసియున్నవి. ఉన్నత
పాఠశాల లున్నచోలనైనను విద్యార్థిసంఘములు నెలకొల్పి
వృద్ధిపరుపవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకారసమ్మేళనము

కొన్నిసంవత్సరములక్రిందట అనగా 1919 సంవత్సర
ములో ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకారమహాసభ జరుగక పూర్వము
ఉద్ద్యమము భాషాప్రయుక్తముగ జరుగుట యనునది ఒక సమ
స్యగ నుండెను. కాని యిప్పుడు అది సర్వసహకార అమాదిత
నూత్రము అయ్యెను. అందునుగూర్చి విశేషచర్చ అవసరము
లేదు. కాని బహుభాషీయులు చేత మద్యానురాష్ట్ర సహ
కార సభవంటి సమస్థిభాషీయసహజేములు అవసరమ యను
నదియును సంయుక్త భాషీయ రాష్ట్రసమ్మేళనమొనరక కన
దరమననదియును కొంతవచ్చునీయముగనన్నది. మద్రాసు రాష్ట్ర
సహకారసభకు వెల్లినవారందరకును ఆసభలో జరుగు భాషా
కల్పాలము కరతలామతమై యుండును. అట్టిసభల ముఖ్యోద్దే
శము సహకార ప్రబోధ ప్రచారములు అయినయెడల అందువల్ల
నెంతమాత్రము ప్రయోజనములేగని రూఢిగా చెప్పవచ్చును.
భాషాకల్పాలములకు అప్పదనుగ అట్టి సమాజేతములవల్ల అతి
దూరమునుండి వానికి హాజరుగ కేవల దేశభాషీయులకు యేమి
యు ప్రయోజనము ఉండదనియు అవి అవసరమనియు క్రి
తేవులగు రిజిస్ట్రారు హెమింగ్వేగారును, బొంబాయి రాష్ట్రపు
రిజిస్ట్రారుగారును శ్కుటముగ వ్యక్తపరచియున్నారు. అంగ
నిద్యాధికులసంగతి చెప్పజాలనుగాని మాబోటి దేశభాషీయు
లకు శుద్ధనిష్ఠయోజనము. అయితే ఆంధ్రదేశము ప్రత్యేక
రాష్ట్రముగ నేర్పడనందునను ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక రిజి
స్ట్రారు లేనందునను ఆంధ్రద్రావిడాది దేశములు యొకను
యొకపరిపాలనముక్రింద యుండుటవల్లను ఆయా భాషా

ప్రాంతములలోని సహకారభావములు యేకీకృతముచేసి సమ
పాళమును మధ్యస్థఅభిప్రాయము లేల్పి దొరతనమువారితో సం
బంధముబంధనములు పెట్టుకొనుటకు సంయుక్త యేకసంఘ
యొకటి వుండవలెనను భావము ప్రబలియున్నది. అది సమంజ
సమే యగును. కాని అట్టి సంఘలో ఆయాభాషాప్రయుక్త
రాష్ట్రసంఘముల సహాప్రతిపత్తిగలప్రాతినిధ్యము వుండవలెను.
ఇందుకు భిన్నము లేనియెడల ప్రత్యేక భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర
ములు యేర్పడువరకును అవధ్యరముగ సంయుక్తసంఘయొకటి
వుండుట సమంజసము కాదు. మన ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు
1920 వ సంవత్సరములోనే ప్రత్యేక రాష్ట్రసంఘయొకటి ఆం
ధ్రరాష్ట్రసహకారసమ్మేళన మను పేరుతో నిర్మాణమయినది.
అది కారణాంతరములవల్ల వలసినంత అభివృద్ధి చెందియుండ
లేదు. ఎన్ని విషయ వివరీతపరిస్థితులు సంఘటిల్లిననూ తెలు
గులో మాసపత్రిక యొకటి "సహకారము" అను పేరుతో
ప్రచురింపబడుచున్నది. అద్దానికీగల అంగబలములు పరిశీలించి
నచో అది నిర్వర్తించు కార్యక్రమము తృప్తికరమనియే చెప్పవ
లెను. మన యీరాష్ట్రసంఘము పుత్తూర్నగితిలోనికి తెచ్చు
టకు గట్టిప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అందుకు యావచ్చు
తో తోడ్పడుట మన యందరి విధియైయున్నది. ఇందుండ ము
న్నట్టి విచారణసంఘమువారు "ఉండుండి" ఒక పత్రిక ప్రచు
రించుటకప్పు సమ్మేళనమేమియు చేయుటలేదని శ్రీమూర్తి నెల
విచ్చియున్నారు. నుదామరాష్ట్ర సహకారసమ్మేళనమునకు
వైచెప్పినమాదిరి విషయ, వివరీతపరిస్థితులు ఆపాదించకపోవు
టవల్ల కొంత గొప్పపని చేసియుండవచ్చును. కాని గత రెండు
1926, 27 సంవత్సరములలో రెండేమిసమయముల కలిపి యేకసం
చికగ ప్రచురించుట మన సమ్మేళనపత్రికమున మూడుపర్యాయ
ములు జరిగినది. ఆప్రకారము మద్రాసురాష్ట్ర సమ్మేళనపత్రి
కమున అదేకాలములో అయిదుపర్యాయములు జరిగినది. సమ్మే
ళనమునకును ప్రచురించిన అట్టి సంచికలలో సామాన్యముగ
రెట్టింపువిషయము ప్రచురముగనుండెను. ఇంగ్లీషు బుటెలును
గురించి అట్లు చెప్పటకు అంత సాధ్యముకాదు. మరియొక సం
గతి మద్రాసురాజధాని కంతకును ముఖ్యపట్టణమై, అధికవి
ద్యావంతులు, శ్రీమంతులు, పింఛనరిజిస్ట్రారు, హైదరాబాద్ నేవక
సంఘసభ్యులు మొదలగు మహావీరులుగల మహాసంఘ విషయ
ముననే అట్లు జరుగుచుండ యేకాలవిషయం సర్వవృత్తపత్రిక
నిర్వహించు మన సమ్మేళనవిషయమున కొన్ని లోపములుజరు
గుటలో వింత గాన్పించదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న కృషినిబట్టి
శ్రీమంతులముననే మన రాష్ట్రసంఘ పుత్తూర్నగితి నొందగల
దని నాదృఢాశ్చియును.

* సహకార విచారణ సంఘము *

మొన్నటివరకు సహకారోద్ద్యమమునుగూరించి విచారణ
పలుపుచున్న సంఘమువారి నీవేదిక బయలుపడినది అందులో
అనేకసంగతులు చర్చించి సూచనలు చేసియున్నారు. వానినిగు
రించి పలువిధభేదాభిప్రాయము లుండవచ్చును. దీర్ఘప్రాప్యవా
యదాబులుములు కేరపరములు, సర్కారువారికి అని కొంద
రును, నెంట్రల్ వ్యాంకులకు అని కొందరును, ఘోషకములపై
అధికార ముండవలెననుట, సర్కారు నిబ్బంది అమితముగ వృద్ధి
చేయుట, దేశమంతయు వద్దు కద్దు అని గగ్గోలుపెట్టు దెప్పు
టికలెక్క, అసిష్టాంటు రిజిస్ట్రారులను తిసిగి వేయుట, సంఘ
ములు యెత్తివేయు రిక్విజిట్లకే అనులు అధికారము యిచ్చు
ట, ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకరాష్ట్రీయపు వ్యాంకు, ప్రత్యేక
రాష్ట్రీయపు ఆంధ్రరిజిస్ట్రారు మొదలగు చాల ముఖ్యవిషయ
ములనుగూర్చి వారుచేసిన సూచనలను విమర్శించి చర్చించి
వానిని గూర్చియు, యితరసంగతులను గూర్చియు అవశ్యము
తీర్మానింపవలసియున్నది.

లోపములు:—ఇంతవరకును చెప్పినదానిలో మన సంఘ
ల నిర్వహణములో మనము చేయు లోపములు వివరించుచుం
డలేదు. అవి ఈ దిగువను విన్నవింపరీతక వచ్చినందన మన్నిం
పుడు. వ్యక్తులుగాని, సంస్థలుగాని, జాతులుగాని, దేశములుగా
ని, మానవజాతిగాని యెవరు కళ్యాణము ముక్తిందవలెనన్న
నూ ఆత్మపరీక్ష, ఆత్మసంస్కారము, అవసరముని ఒప్పు
కొనక తప్పదు. అందువల్ల ఆయా సంఘలలో జరుగు లోప
ములు బహు వ్యప్తముగ విన్నవించెదను. వాని నివారణమార్గము
లు తాము అరయవేదెద.

సంఘములు:—తెలుగు సరిగావుండకపోవుట, తెలుగు
లో పాకబాట్లు, వలయనప్పుడెల్ల తెలుగు వగైరాలు తనిఖీకి
లోబరచకపోవుట, అధ్యక్షులు వగైరా వుద్వేగియులు సహా
గ్గనిల్వ వగదవగైరాలు క్రమముగ పరిపాలింపకుండుట పునప
త్రి చాలవరకు పంచాయతీదార్ల సంగ్రహించుట, అగ్రహారగ్ర
హములనుబట్టి బుణములు యిచ్చుట, యవ్వకుండుట, పంచా
యతీదార్ల బకాయిపడి యితరులవద్ద వసూలు చేయకుండుట ఆ
స్తిఆవృత్తి పేటమెట్లు సాలియానా తయారుచేయకుండుట
ఇతరులకేరపెట్టి కుప్పితిబులుముల తీసుకొనుట వగైరా అనే
క లోపములకు మన సంఘములు అప్పదములగుచున్నవి. చెప్ప
దలసినవచ్చుటకు యెంతయు సిగ్గుపడుచు వగచుచున్నాను.

యూనియనులు:—దేశస్థులలో కత్తులుపడుట, వారు తమ గ్రామములలోని సంఘములకు మరలకుండుట, బకాయి దీనినట్టిగాని, లోపభూయిష్టమయినట్టిగాని సంఘముల ప్రతినిధులు యూనియనులలో అధికార సానములలోనుండుట, అందువల్ల వారిసంఘములు ధైర్యముతో విమర్శించుటకు పిలువబడుట, అందువల్ల నూ యితర కారణములవల్ల నూ నూపరవై జర్జు సరిగా పనిచేయుటకును పువేషించుట, తమ తమ బంధువులు అభిమానముల వగైరాలను నూపరవై జర్జు నియమించుటకు వాంఛకు సానమిచ్చుటకుగాను యితరులను తీసివేయుటయు, సంఘములలోని లోపములను చక్కచేయక మొగమాటపడుటయు మొదలగు ననేకలోపములు మన యూనియనులలోను కానవస్తును. అందువల్లనే మొన్న విచారణసంఘమువారి యెదుట సాక్ష్యమిచ్చినవా రందరిలో వాదాపు అందరూ యూనియనుల పరిపాలనము తృప్తికరముగ లేదని చెప్పియున్నారు. అట్టినిందకు ఆధారము లేకుండచేయుటకై మనము వెంటనే గట్టిప్రయత్నము చేయవలెను.

ఫెడరేషనులు:—వీరిలోని లోపములను చాలావరకు ద్రవ్యలోపమువల్లనే ఆపాదించుచున్నవి. వలయునంత ద్రవ్యము లభించి వున్నచిద్దానందులకు వున్నత సహకారశక్తి నొసగి వారిచే యూనియనులను ఆజమాయిషీ చేయించియు, సహకారవిద్యార్థివర్గ ప్రచారకార్యములు నిర్వహించియు, నిరంతర కృషిజరిగినయెడల అవియును క్షమకాలముననే యెక్కువ తృప్తికరముగ నుండిరను.

కేంద్ర బ్యాంకులు:—కేంద్ర బ్యాంకులును, కేంద్ర బ్యాంకుల దృష్టిచూచి వున్నత సహకార ఆదర్శములను మనము నందిమిగాని వ్యవహారికపరమయూనియనులను, ఫెడరేషనులను, అనుమానభావముతోగాని కంటకదృష్టితోగాని చూడరాదు. అందరును ఒకే సహకారకుటుంబములో వివిధవిధముల నిర్వహించు సోదరులవలె ఆర్థిక వ్యవహారములు తమవారకై పట్టుకున్నను, విద్యార్థివర్గ ప్రచారకార్యములలో ఫెడరేషనులకును, రాష్ట్ర సమైక్యసమితిలకును వ్యత్యాస వారికి వలయు ద్రవ్య పుష్కలత వుదాహరించుకొని నొసగవలెను. ఫెడరేషనులలో వీరికిని ప్రాతినిధ్య ముండుటచేత వీరికి యందుకు యెట్టి ఆభ్యంతరమును వుండరాదు.

సహకారవిద్య - ప్రబోధము ప్రచారము

సహకారోద్యమములోని లోపములన్నియు ఆదిలోగాని తర్వాతగాని విద్యార్థివర్గములు లేకపోవుటవల్లనే గలుగుచున్నవని సహకారపనులు యభిప్రాయము ఇది తప్పక చెప్పవలెను. ఇందుకు యేదైన కేంద్రసానమున వున్నత సహకార శిక్షణాలయము ఒకటిస్థాపించి పట్టభరతీయులను తీసుకుని వారికి వున్నత శిక్షణాసాగి వారిచేత రాష్ట్రసమైక్యసమితి పక్షముననూ ఫెడరేషనుల పక్షముననూ అత్యంత ప్రచారము జరుపవలెను.

శ్రీ యోగానందాంధ్ర

రామాయణము

మృత్యుశ్రీ చిల్లరిగె యోగానందకవి రచితము
పద్యాంధములు:—పద్యములను గద్యపద్యములు. చాలా వాటి మృదుమధురకేళి, సుప్రసన్నపండితకవులచే గొనియాడిబడినది. భక్తిరసముచేసింది వినువారికి గుణవారికి విందొనర్చును. వాణిముద్రాక్షరకళ, లెజవాడలో ముద్రితము.
ప్రథమ సంపుటము:—బాలయోధ్యాకాండములు గలది. ఇది వెల్లడినది.
ద్వితీయసంపుటము:—ఆరణ్య క్షిప్రంధా నుందరి కాండములుగలది, అచ్చగుమన్నది.
తృతీయ సంపుటము:—యూధిష్ఠిరకాండము.
ఈ వెంటనే ముందుసామ్యమృచ్చవారికి రూ 12 లకే మూడుసంపుటలు వెలకున్నవి. వారి పేరుగ్గు గ్రంథముందు బ్రకటింపబడును.
అచ్చుపడిన ప్రతిసంపుటియు రూ 5 లు వెల. వివరములు కృత్రిక గ్రంథ ప్రాసిన తెలియవచ్చును.
కృత్రిక గ్రంథ, యోగానందకవి.
గొప్ప గోవాపరి రాజ్ లు బి. హెచ్. స్కూలు, శివ యార్ తెలువండిట్. 4496

దీర్ఘరంగవైద్యశాల

వేటపాలెం.
ప్రకృతి, హోమాపానము, శ్రీ త్రాచిత్వ ల కే చిక్క మొండి వ్యాధులను స్థానమున గాఢరూపి ఇచ్చి కుడుర్చుదుము. విద్యాభివృద్ధిములు వ్రాయుడు. "రామభాగ" ఈమందు అత్యుష్ణమును తగ్గించి సంభోగశక్తిని వివరితముగా వృద్ధిపర్చును. రూ 1-4-0. పోస్టుఖర్చు కేడ. 4498

వాతావరణస్థితి

1928 సంవత్సరమున 26-వ తేది సోమవారము

వాతావరణస్థితి	వాత	వర్ష	ఉష్ణ	తేజ	వాతావరణస్థితి
వాతావరణస్థితి	వాత	వర్ష	ఉష్ణ	తేజ	వాతావరణస్థితి
వాతావరణస్థితి	వాత	వర్ష	ఉష్ణ	తేజ	వాతావరణస్థితి

గోపాల్ పూర్	87	76	...	0.1	1.8
విశాఖపట్టణం	85	79	...	0.8	0.7
కాకినాడ	87	75	...	...	0.9
మచిలీపట్టణం	88	78	...	0.1	0.8
కర్నూలు	...	...	...	...	...
బళ్లారి	101	78	...	1.1	0.6
ఆమోజిపూర్	...	...	...	0.9	0
కడప	102	78	...	1.0	0.8
నెల్లూరు	98	78	...	4.8	2.9
మద్రాసు	92	72	...	2.8	0.4
కడపూరు	89	72	...	8.5	0.9
నెలమ	100	70	...	1.8	0.9
కోయంబూరు	98	74	...	0.6	0.7
తిరుమనూళ్	93	75	...	4.1	2.5
నాగపట్టణం	97	75	...	9.8	6.7
చిన్నర	98	75	...	1.5	0.7
హంబిల్	88	77	...	7.5	4.1
తిరునల్వేలి	...	...	...	6.0	2.9
తిరువండవూరు	89	80	...	1.8	0.7
కొచ్చిక్	85	76	...	7.5	4.8
కాళికట్టు	94	79	0.1	1.8	0.9
సుంగమనాడు	91	80	...	1.0	0.8
బెంగుళూరు	97	69	...	0.8	0.1
కర్ణాటక	84	65	...	8.8	2.9
కర్ణాటక	78	51	...	8.5	2.9

గమ్యములు:—కాకినాడలో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఉన్నది. రాత్రిపల్పుములో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ధక్క:—కడపలో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నాటకము:—నెల్లూరులో పగటివేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

వ. వ. వారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణవ్యాప్తిదాత.

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గ్రంథములు 4652

వృత్తిపూర్తియుప్రణామములూకు ఈ కింది గ్రంథములు విడిగా అమ్ముబడినవి. కొలదిప్రకారము యుండుటచేత కావలసినవారు వెంటనే ఆర్డరు పంపవలెను.
ప్రహేళికాటకము (అలంకరములు) వెల 1-0-0
కర్నూరమంజరి రెండవభాగము 326 పుటలు 1-8-0
ప్రహసనముల సంపుటము, కాలికొలైంకు 3-0-0
పోస్టేజీ, వి.పి. కర్పూలు కొనువారేభరించవలెను. మూడు పుస్తకములు కొనువారు రూ 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలును. రాజమహేంద్రవరం, పాలకోడేటి గురుమూర్తి, 15-8-28. వృత్తిపూర్తిసంఘ కార్యదర్శి.

కేవరిక్

గ్రంథకర్త:—శరణురామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము తోక ప్రసన్నమును వికసితమున చరిత్రము. అందరును చదువతగిన అత్యుత్తమ గ్రంథము (వ్రాయబడినది). ఉన్నత లక్ష్యపారాయణగారి ఆజ్ఞాముఖ పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మదరాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సంవత్సరమున 27-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
విశాఖపట్టణము			
మనము కేసాలిని	క 42 100	12 12 0	14 8 0
నెల్లూరు	డిల్	15 0 0	16 0 0
భిల్లి	డిల్	15 0 0	17 0 0
రాగులు	క. 164 చచ్చ 1-8	11 8 0	12 0 0
శుభ్రము		20 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపన్నులు			
కందుల జన్నా 1-8 ర 215		15 0 0	16 0 0
నెలగల	డిల్	12 8 0	18 8 0
నెలగల	డిల్	14 0 0	16 8 0
విశాఖము	డిల్	14 0 0	17 0 0
జిలము	ర 195	12 0 0	12 4 0
3. నూనెపన్నులు			
శుభ్రము కా 1-8		150 0 0	155 0 0
నెలగల కా 1-8		14 0 0	21 0 0
విశాఖ వేరునెలగలచచ్చ కా 1-8		60 0 0	52 0 0
చేతితో కొట్టిన		43 0 0	46 0 0
మనమునెలగలనెలగల కా 1-8 ర 109-0 విశాఖ నూనె 106			
అమడము కా 1-8		15 0 0	106 0 0
4. చిల్లరపన్నులు			
చాంతము కా 1-8		8 0 0	90 0 0
చాంతము		55 0 0	58 0 0
విశాఖము (సుంజూరు) కా 1-8		91 0 0	98 0 0
దవిములు	కా 1-8	91 0 0	98 0 0
సుంజూరుచాంతము పిరిములు మును 1-8		40,48	
కాళవా పిరిములుకట్టు			50,48
మొల కా 1-8		28 0 0	50 0 0
అమ్మచక్కర చచ్చ 1-8		28 2 0	28 6 0
పిరిములు కా 1-8		28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము			
వట్టారకం కా 1-8		29 0 0	31 0 0
చదరం		28 0 0	29 0 0
కప్పుడు		28 0 0	29 0 0
6. నూలు			
నం 20 దెన్ని నెలగల యాదీ		3 6 8	
నం 6	కట్టార	6 9 8	
నం 24	లాదీ	8 0 0	
నం 20 కట్టార		6 1 2	
నం 40 బామ్మర 10 కా		10 2 0	
నం 44 సాంజ్		5 2 0	
నం 40 రాదీ		8 12 0	
నం 4 దెన్ని నెలగల		4 0 0	
7. దూది			
కోనబాదప్ప కాము 1-8		865 0 0	
8. రోహములు			
నెలగల 100 గుళు 1-8		61 8 0	61 8 0
చాంతము కా 1-8		21 0 0	21 2 0
నవరము 1-8			18 8 8
ఇక్కడి కా 1-8		234 0 0	236 0 0
రాగి కా 1-8		250 0 0	255 0 0
9. రింగులు			
అతిపెను పిట్టలులాండు అతిపెనుకా పిట్టలు			
	పీపా 1-గ్రేండ్ 20 5	6 0 0	
	నిలికన 1 కర	1 12 0	
	14 రతులు	1 11 6	
	28 రతులు	1 11 0	
	56 రతులు	1 10 6	
	1 అందర	1 10 0	
కట్టు పామ్మరకట్ట అమ్మ (బిల్లిరచ్చ)		3 8 0	
కామ్మ 8 0 0			
చిన్న 4 0 0			

గోవునత్వత్రత రిజిస్టరు కాబడినది మంచిదగును. అపొంసావతము గోవునత్వపుటను సభ్యతవహింపుడు మునతవహించిన శ్రీ గోతమి

గోతమి సంఘవిజ్ఞప్తి గమనింపుడు

మహాశయలారా! లోకకర్మాచారము రాజవంశి లో స్థాపించియున్న శ్రీ గోతమి గోతమి శత్రులయము నందు సంఘవహాయమున దిక్కులేని లీన గోవునత్వమును ఆ సంఘాధికముగా కట్టించి పోషించుటకును సాధ్యమైనంత త్వరతో గోవునత్వపుటను పురమధ్యమన 2 లక్షల మందిపుగల గోవులకు లెట్టింపట కయముపొంది దీనియందు ఈ ధర్మ సంస్థ ప్రతిష్ఠించి రిజిస్టరు చేయించినారు. ఈ ఉద్ద్యమము యొక్క సంఘాధికారసాఫల్యతకు తేనెలు సభ్యులు లక్షలాదిప్రయత్నము అశక్తమైయున్నది. ఇప్పటికి ఈసంఘమున పొందుపాటుపూర్వము సోదరిసోదరులు తమ కర్మాచారము ను సర్వాప్రధానమునగి 10 వేల మంది మహారాజ పోషకులు మొదలు భూమియులనరకు సభ్యులవహించి యున్నారు. ఈ సంఘమున సభ్యుల జహించెడి పుణ్యార్థము కనీసము సాలు 1 కి 1 రూపాయకు తక్కువలేని చందాదయచేసి సభ్యులవహించ పొందెంపు యున్నారు. చందా పంపించెడి వాతలు తమపం పూర్వమైన యుద్ధముతో రాజవంశికి శ్రీ గోతమి గోతమి సంఘముపేర పోస్తుద్వారా ఇక న్యూరగాను మనియ్యరగాను సామ్యుపంపిన వెంటనే రసీదు అందచేయబడును. కోరిన వారికి రూపముక్కు కార్మికమును పంపబడును—ఇట్లు శ్రీ గోతమి గోతమి సంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, దేవరపల్లి కంకలు నరసింహుడు, రాజమండ్రి. 4408

ఇండియాలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన శ్రీ కృష్ణ జ్యోతిర్లింగాలయం, తణుకు ప గోదావరి.

(ప్రాప్తములకు:—ప్రాధేవర్ కే. యజ్. శిష్యు కిడింగు 1 సం|| ఫలముకు 2 ప్రతి సం|| ఫలం జీవించి 400 ప్రతి 3 మాసము ఫలం జీవించి 25.5 ప్రతి సం|| 1-4-0 2 4 బాల బిళ్ల పంపి విభిం పం|| గంటల పంచాంగము పర్వ ఫి క్కులో పంపబడును 12 పంచాంగము 1 రూ|| ఈ పంచా గములో ఇశేషములు చాలా వున్నవి. జ్యోతిషము శాస్త్రము వారికి చాలా ప్రయోగము

సర్వ ఫి క్కు ఇచ్చింపారు:— 1 శ్రీ వ్రుముకు సు నేటు జహించారుగా 2 కే. పి లక్ష్మణరావు గారు 3 దివాన్ బహదర్ మోదర్ రామచంద్రరావు గారు 4 టి. కే. శ్రీనివాస అయ్యరు గారు 5. పి. జి. లా రిజిస్ట్రార్, కృష్ణ. 6 మునాము అలీసాహెబు గారు 7 లా నూపరెం టెం డెంటు ప. గోదావరి జిల్లా. 4402

విభవ సంవత్సర గంటల పంచాంగము 15-8-28 తేది 8 దర్భానుదార్డుకు పంపబడును.

ప్రకటన (2046)

కోగులు వ్యయముగ వచ్చిగాని, బాలులద్యారాగిన కోగలక్షణములను తెలుపుడు చేసినవో కోగవ్యభిచార పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్ధతియు, వస్త్రము, విధముగ పుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. (నం 2) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ

Patent Amrut 10 only.
AMRUTANJANI DEPOSIT
BOMBAY & MADRAS

లిజరుకలము

సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీ కుతగినది
ఒకటిగలదు
మామూలు 10 ఆర్. శీట్ల 100 పి.
సెల్ఫు-ఫీల్డింగు 40 పి.

H.P. Co LONDON

Agents: **P. HOLT & Co., Ltd.**
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

మొసూరు గవర్న మెంటు సోపు ప్యాక్టరీ

బెంగుళూరు

మి క్వి లి నాన్య మైన

పలురకముల పరిమళ సబ్బులు

ఉతుకుట కువయోగించు సబ్బులు, చందనపు సబ్బులు

మొసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి

చందనపు సబ్బు ననుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు

చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాన్యములను, పరిమళమునందును

దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

వివరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

మనోషధి శబ్దార్థనిధి

మొదలుక 55000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. శాస్త్రబోధకులు దీనిని 3-4-0 లు
భవప్రదీపిక ఇందు చను ప్రఖ్యాతిగాను ఉద్ధృతమైన భాషానిధియై యున్నది. ఆయుర్వేదవిధానములగు
కు 1-కి 500 కిన్ను టుగల భాషానిధి మూడ కలవు. శాస్త్రబోధకులు దీనిని 2-0-0
2454-1323 రు ద్ధి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

“ఎలక్ ట్రిక్” పాయింట్ కిల్లర్.

వి. బి. వి. స్వామిగారి దివ్యావధము.

బయటికి లోపలికి నులభోపాయముచే నుపయోగించు
నదిగాయున్నది. అడర్లు, అరుచి, ఉబ్బసము, దగ్గు, కుక్క
దగ్గు, భేదము, మలబద్ధము, పిత్తము, వాంతి, మొదలగు వాటికి
దివ్యవ్యవధము కుక్క, పిల్లి, వాము, తేలు ఇత్యాది జంతు
దవ్వమైన లోపలికి కొంత నిచ్చి బయటికి పూసిన తక్షణము
విషమును పారించును రక్తక్తుడికి, చర్మవ్యాధి నివారణకు, పల్లు
వొప్పికినికూడ నుపయోగింపవచ్చును. మాకు వ్రాసిన క్యూట
లను యోగ్యతాపత్రికలతో పంపెదము. 4400

ఆడన:— **సాగర్ అండ్ కో.,**
జనరల్ మర్చెంటు, చిక్ పేట్, బెంగళూరు పి.జి.

4 **వసంతకుసుమాకరము** 2126.

ఇది ఆరోగ్యమునకు ప్రతిమానపును నీవినపతనము
ప్రసేహము, క్షయ, పాండువు, మూత్రవాహము, వాతమున
గుంబు, అందు తీవ్రపదార్థము, వీనినిబ్రష్టును. అత్యుత్తమ
మైన రసాయన, సామధము. వెల తులం 15 రు 30-0-0.
అర్జుననాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా,

అభివృద్ధి సము.

రూ 4 లు.

అతిమూలమును, వేడి, దగ్గు, క్షయము, మూత్ర
మందు చక్కెరపదార్థము, శరీరము తెలుపు వారియొక్క
టను నివర్తికములలో భేదరాజము 4400
చరకశాస్త్రము—తిరువనంతపురం (కృష్ణా)

తామర తెలము

డబ్బీ 1-కి. 0-6-0 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకబిడ్డమైన పురుగులవలన చర్మముమీదిగాని, వెండ్రుక
లలోగాని, లోచనములోగాని, గోళ్లలోగాని పుట్టువచ్చును.
అమృతాంజనం డిప్, బొంబాయి - మదరాసు.